Rok XIII. Nr. 15 (3618) Wilno, Czwartek 16 Stycznia 1936 r. Dziś 12 stron Cena 15 gr.

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

Japonja wycofała się z konferencji morskiej

LONDYN, (Pat). Reuter komunikuje: o godz. 13-ej rozpoczęło się posiedzenie konferencji morskiej pięciu mocarstw, które przypuszczalnie będzie jej posiedzeniem ostatniem.

LONDYN, (Pat). Konferencja morska odbyła dziś po południu ostatnie posiedzenie, na którem delegat Japonji, Nagano w dłuższej deklaracji uzasadnił, że Japonja może nadal prowadzić rokowania tylko wtedy, jeżeli japoński postulat co do równości maximum sił morskich dla wszystkich mocarstw zostanie przyjęty, a dotychczasowy stosunek nie równości pomiędzy Japonją, Wielką Brytanją i Stanami Zjednoczonemi uchylony.

Przedstawiciele pozostałych mocarstw po kolei, a więc: W. Brytanji, St. Zjednoczonych, Francji i Włoch wypowiedzieli się przeciw propozycji japońskiej, która temsamem została odrzucona.

Dziś wieczorem delegacja japońska doręczy brytyjskiemu ministrowi marynarki, pierwszemu lordowi admiralicji Eyres Monsellowi formalną notę, w której oświadczy, że porzuca konferencję. Nota ta ma być ogłoszona późnym wieczorem.

REAKCJA STANÓW ZJEDNOCZON.

WASZYNGTON, (Pat). Opuszczenie przez delegację japońską konferencji morskiej wywołuje tu ubolewanie.

Minister marynarki ogłosił dziś, że mniejsza część floty w roku bieżącym będzie rozlokowana na wybrzeżu wschodniem, zaś przeważna część pozostanie na Oceanie Spokojnym.

Metropolita Dyonizy na audjencji u P. Prezydenta R. P.

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent R. P. przyjął dziś na uroczystej audjencji w obecności ministra W. R. i O. P. prof. Świętosławskiego, szefa kancelarji cyw. dr. Świeżawskiego, metropolitę kościoła prawosł. w Polsce Dyonizego.

W czasie tej audjencji ks. metropolita Dyonizy wręczył Panu Prezydentowi uchwałę świętego synodu kościoła prawosławnego w Polsce z dnia 16 listopada 1935 roku o modłach żałobnych za duszę Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Etjopi zwyciężają na północy zaś Włosi na południu

WARSZAWA, (Pat). Na zasadzie wiadomości z różnych źródeł PAT podaje następujący komunikat o położeniu na frontach Abisynji w dniu 15 stycznia.

Na froncie północnym urzędowe źródła włoskie nie miały do zanotowania dziś nic, oprócz ożywionych wywiadów lotniczych.

Agencja Reutera donosi, że komunikacja pomiędzy Aduą a Makalle jest obecnie przecięta. Agencja Reutera, opierając się na informacjach z Addis Abeby, wyraża przypuszczenie, że dowódcy wojsk abisyńskich na północy mogliby nawet zająć miasto, ale ze względów taktyki wojennej nie decydują się na ten krok. Rząd abisyński świadomie wstrzymuje ogłaszanie wiadomości o powolnem ale stałem posuwaniu się naprzód wojsk rasa Seyuma, rasa Kassy i innych dowódców na froncie północnym.

Doniesienia innych korespondentów angielskich z frontu północnego stwierdzają, że sytuacja od dłuższego czasu nie uległa zasadniczym zmianom. Plan wielkiego natarcia włoskiego na południe od Makalle został podobno zaniechany wobec akcji dywersyjnej oddziałów abisyńskich w rejonie Tembien. Walki w ostatnim okresie na froncie północnym sprowadzają się do ciągłych potyczek mniejszych lub większych oddziałów, w których główne siły obu stron nie biorą udziału. Możliwem jest jednak, że przed okresem deszczów dowództwo włoskie zamiast natarcia na południe od Makalle zarządzi wielki manewr, celem oczyszczenia rejonu Tembien i wypchnięcia Abisyńczyków za linję rzeki Gabat-Takazze, na której to linji, wysunąwszy silne patrole przez te rzeki, wojska włoskie umocniłyby się na okres deszczów. Zaznaczyć należy, że zapowiadane od dłuższego czasu wielkie przeciwnatarcie abisyńskie na froncie północnym nie rozpoczęło się, i że aktywność wojsk abisyńskich sprowadza się do partyzantki i walk małych oddziałów.

OFENZYWA WŁOSKA NA POŁUDNIU.

Na froncie południowym według urzędowego komunikatu włoskiego, rozpoczęła się ofenzywa armji gen. Grazianiego przeciw wojskom rasa Desta pod Dana-Parma. Według informacyj francuskich z Rzymu, wojska włoskie posunęły się o 60 klm. naprzód. Według informacyj angielskich bitwa na froncie somalijskim trwa trzy dni.

Operacje włoskie rozwijają się na północo - zachód od Dolo. Armja rasa Desta, stawiająca czoło natarciu włoskiemu, liczy około 60.000 ludzi. Armja ta cofa się z wielkiemi stratami. Gen. Graziani przeszedł w niedzielę do ofenzywy, widząc, że wojska abisyńskie posuwają się naprzód w kierunku Dolo pomiędzy Ganale Doria i Daua Parma.

W ciągu pierwszych dwuch dni bitwy Abisyńczycy walczyli zaciekle o każdą piędź ziemi. Wojska gen. Graziani rzuciły na Abisyńczyków czołgi i samochody pancerne, które ogniem karabinów maszynowych kładły pokotem szeregi wojowników rasa Desta. Atak ten zmusił wojska abisyńskie do odwrotu, który przybrał wkońcu rozmiary dużej porażki.

Szwedzi złożyli Włochom notę w sprawie bombardowania lazaretu

RZYM, (Pat). Poseł szwedzki wręczył wiceministrowi spraw zagranicznych Suvichowi notę w sprawie zbombardowania lazaretu szwedzkiego w Afryce wschodniej.

PROTEST SZWEDZKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA.

STOKHOLM, (Pat). Szwedzka agencja telegraficzna podaje: Szwedzki Czerwony Krzyż kategorycznie protestuje przeciw zbombardowaniu przez lotników włoskich ambulansu szwedzkiego Czerwonego Krzyża w dniu 30 grudnia ubiegłego roku.

WŁOCHY MAJĄ ODMIENNY POGLĄD.

RZYM (Pat) — Wobec wczorajszej noty rządu szwedzkiego, złożonej wicemin. Suvichowi, włoskie koła polityczne komunikują, że Włochy nie podzielają szwedzkiego poglądu na kwestję zbombardowania ambulansu szwedzkiego w pobliżu Dolo.

Na notę szwedzką, która jest obecnie przedmiotem studjów, rząd włoski udzieli we właściwym czasie odpowiedzi.

Projekty konwencji o tępieniu teroryzmu

Uchwały Komitetu do walki z teroryzmem

GENEWA, (Pat). Zakończył dziś prace komitet dla walki z teroryzmem. Polskę reprezentował na nim prokurator Lucjan Beckerman.

Komitet uznał za wskazane przedłożyć rządom poszczególnych państw dwa projekty konwencyj, z których pierwsza dotyczyłaby zapobieżenia i tępienia teroryzmu, druga zaś przewiduje stworzenie międzynarodowego trybunału karnego. Przystąpienie do pierwszej z tych konwencyj nie pociąga za sobą konieczności przystąpienia do drugiej. Przystąpienie zaś do konwencji o stworzeniu międzynarodowego trybunału karnego wymagałoby uprzedniego akcesu do konwencji o zapobieganiu i tępieniu teroryzmu.

Posiedzenie Komisji Spr. Zagranicznych Sejmu

Dzisiejsze posiedzenie komisji spraw zagranicznych Sejmu poświęcone exposé p. ministra spraw zagr. Józefa Becka wywołało bardzo duże zainteresowanie członków obu ciał ustawodawczych. Jedna z sal obrad dawnego Klubu BBWR., w której odbywało się posiedzenie, zapełniła się członkami komisji, senatorami i posłami. Na posiedzenie przybyli m. in. marszałek Senatu **Prystor**, marszałek Sejmu **Car** oraz wicemarszałkowie Senatu i Sejmu.

Punktualnie o godz. 12 przybył do gmachu Sejmu p. minister **Beck** w towarzystwie p. wiceministra **Szembeka** oraz wyższych urzędników ministerstwa.

Przewodniczący komisji p. wicemarszałek **Schaetzel** otworzył obrady, komunikując, że na porządku obrad znajduje się exposé p. ministra i udzielił głosu p. ministrowi.

Przemówienie pana ministra przyjęte było żywemi oklaskami. Przewodniczący wicemarszałek Schaetzel odroczył posiedzenie do jutra do godz. 11-ej komunikując, że w dniu tym odbędzie się dyskusja nad exposé pana ministra Becka.

Żołnierze angielscy w marszu nad libijską granicę

Ze względu na wzrastające naprężenie w północnej Afryce. Anglicy przedsięwzieli na granicy Egiptu i Libji szereg zarządzeń natury militarnej. Na zdjęciu widzimy oddział brytyjski w marszu przez pustynię nad granicą libijską.

Prasa zagraniczna o exposé m. Becka

FRANCUSKA.

PARYŻ (Pat) — Dzisiejsze popołudniowe dzienniki paryskie zdążyły zamieścić obszerne streszczenie przemówienia ministra Becka.

„Paris Soir" „Information" oraz wielkie dzienniki wieczorne, jak **„Temps" i „Journal des debats"**, podały przemówienie min. Becka w bardzo obszernych streszczeniach PAT **„La Croix"** zamieściła duże streszczenie expose na pierwszej stronie.

Pierwszy komentarz na temat expose pojawił się dzisiaj w godzinach popołudniowych w **„Intransigeant"**. W dłuższym artykule p. t. „Sojusz polsko-francuski pozostaje rzeczywistością" publicysta Thouvenin z zadowoleniem podkreśla, że mowa polskiego ministra spraw zagranicznych rozproszyła wszelkie niepewności, jakie mogły istnieć co do sojuszu między obu krajami. Minister Beck pokreślił w swem przemówieniu, że Polska, prowadząc równocześnie rokowania z ZSSR i Niemcami na stopie równości starała się odsunąć wszelką ewentualność agresji. Te traktaty nie mogą więc zmieniać znaczenia dwóch, zawartych przez Polskę sojuszów, a mianowicie sojuszu z Francją i Rumunją. Można więc twierdzić, że Polska przez swoją realistyczną politykę potrafiła odsunąć niebezpieczeństwo, które czyniło z Europy wschodniej punkt newralgiczny.

Polska —pisze publicysta — która zamierza respektować wszystkie przyjęte zobowiązania i stara się utrzymać słuszną równowagę między Rzeszą i ZSSR, faktycznie przynosi swoją cenną współpracę dla utrzymania pokoju w Europie.

Publicysta z żywem zadowoleniem komentuje ustęp expose min. Becka poświęcony stosunkom Polski i Włoch i do Ligi Narodów, podkreślając rolę Polski w polityce światowej, a także ustęp, dotyczący stosunku do Czechosłowacji. Minister Beck — pisze publicysta — starał się udowodnić, że Polska prowadzi politykę realną, szczególnie zrównoważoną i ostrożną , oraz żywi niechęć do mnożenia swych zobowiązań, ponieważpragnie je bezwzględnie i ściśle przestrzegać.

Warszawski korespondent agencji Havasa w telegramie swym podkreśla m. in., że Minister Beck, mówiąc o Litwie, uczynił aluzję do możliwości skierowania sprawy poparcia, udzielanego terorystom ukraińskim, do kompetentnych organów międzynarodowych.

St. Blice w **„Le Journal"** zamieszcza artykuł wstępny poświęcony omówieniu przemówienia min.Becka .Wskazując na wstępie na zbieżność polityki polskiej z polityką francuską, St. Brice pisze, że polityka równowagi między Berlinem i Moskwą prowadzona przez Polskę, wywołała żywą opozycję ze strony Sowietów. Jednakże taktyka ta była bezsprzecznie korzystna dla Polski. Pozwoliła ona Polsce na znakomite umocnienie swej sytuacji i doprowadziła do zbliżenia z umiarkowanemi elementami ukraińskemi

St. Brice stwierdza, że zasadnicza koncepcja polityki polskiej, a mianowicie utrzymanie poprawnych stosunków sąsiedzkich zarówno z ZSRR, jak i Niemcami; przy stałem oparciu się o nierozerwalny sojusz z Francją i Rumunją wytrzymuje próbę życia. Program min. Becka — kończy publicysta —zbiega się z wytycznemi polityki francuskiej, szczególnie w tych punktach, kiedy chodzi o współpracę z Ligą Narodów w wypełnianiu przykrych nawet obowiązków, jak szybkie zlikwidowanie konfliktu włosko- abisyńskiego i uznanie doniosłej roli Włoch dla sprawy utrzymania pokoju w Europie zwłaszcza środkowej.

Claude Jantet w **„Le Petit Journal"** zamieszcza artykuł p. t. „Expose ministra Becka elementem polityki pokojowej". Omawiając oświadczenie min. Becka w sprawie stanowiska Polski wobec konfliktu włosko - abisyńskiego, autor pisze, iż min. Beck skorzystał z tej okazji, aby potępić dyplomację, kierującą się nienawiścią do tego czy innego ustroju politycznego, a podobną do dyplomacji wojen religijnych. Min. Beck odniósł się krytycznie do argumentu wysuwanego przez niektóre czynniki, polegającego na podkreślaniu precedensu, jaki może stworzyć na przyszłość polityki sankcyj.

NIEMIECKA.

BERLIN (Pat) — Przemówienie min. Becka odbiło się szerokiem echem w opinji niemieckiej. Wyczekiwane ono było z wielkiem zainteresowaniem i przyjęte zostało z zadowoleniem. Niemiecka prasa w popołudniowych swych wydaniach podała mowę min. Becka na naczelnych miejscach w obszernem streszczeniu PAT i w wyczerpujących streszczeniach swych korespondentów warszawskich. Niektóre dzienniki zaopatrują przemówienie min. Becka tytułami: „Przestroga min. Becka pod adresem Kowna i Pragi". Dzienniki podkreślają, iż min. Beck zaakcentował w swem przemówieniu znaczenie układu polsko-niemieckiego. Prasa niemiecka zwraca także specjalną uwagę na ustęp w którym minister mówi o ustosunkowaniu się do zagadnienia „regjonalnych organizacyj". Dzienniki zaznaczają przytem, iż minister nie nazwał wprawdzie po imieniu paktu wschodniego, tem niemniej krytyka tego projektu wynika jasno z jego wywodów.

„Boersen Ztg." pisze o ostrej odprawie, z jaką spotkało się usiłowanie podejmowania jednostronnych działań przez nadużycie Ligi Narodów. W ustępie, mówiącym o stosunkach do Anglji oraz Włoch, dziennik dopatruje się aluzji, że Polska nie zamierza akceptować bez zastrzeżeń dalszych życzeń, idących z Londynu na temat już przeprowadzonego współdziałania w polityce sankcyj. Jądro systemu polskiej polityki zagranicznej dziennik charakteryzuje na tle przemówienia ministra Becka w następujący sposób: prostota formy, jasne stosunki i uwzględnienie interesów narodowych. Reasumując „Boersen ztg." oświadcza, iż mowę ministra Becka ocenić należy jako moment uspokojenia i konsolidacji polityki zagranicznej w Europie wschodniej.

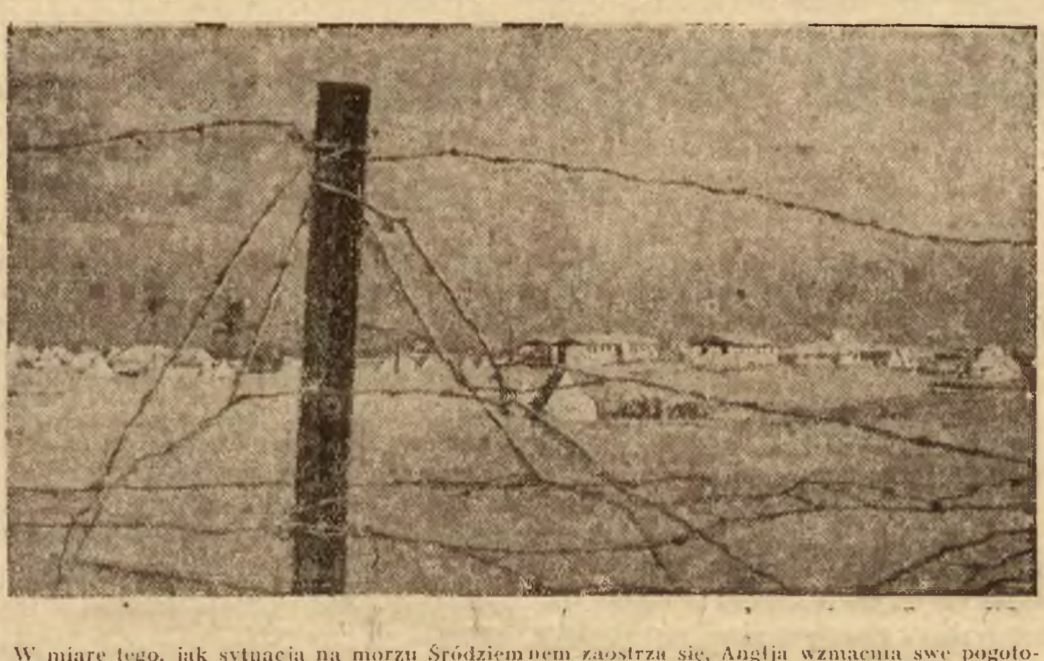
WĘGIERSKA.

BUDAPESZT (Pat) — „Poster Lloyd" ogłasza obszerny komentarz do przemówienia ministra Becka.

Przemówienie min. Becka, pisze dziennik, przesiąknięte jest duchem realnej polityki pokojowej, przejawiającej się konsekwentnie i w wielu posunięciach polskiej polityki zagranicznej, w myśl testamentu twórcy Polski, Marszałka Piłsudskiego.

Przemówienie min. Becka —twierdzi dziennik — odźwierciadla silną i świadomą celów politykę państwa, będącego geograficznie i militarnie kluczem Wschodniej Europy. Przywódcy tego państwa potrafili znaleźć drogę, na której powinni konsekwentnie dążyć do odbudowy konsolidacji pokoju europejskiego.

Wielkie pogotowie wojenne Anglji w Egipcie

W miarę tego, jak sytuacja na morzu Śródziemnem zaostrza się, Anglja wzmacnia swe pogotowie wojenne w Egipcie. Ilustracją do tego może służyć powyższe zdjęcie, przedstawiające olbrzymi obóz wojenny w Sidi Bischr, wpobliżu morza. Żołnierze rozlokowani są w namiotach, konie — w drewnianych barakach — ze względu na chłodne noce w tej części Egiptu. Obóz otoczony jest gęstemi zasiekami z drutu kolczastego.

Starania Anglji o sojusz panarabski

KAIR (Pat) — Donoszą z Mekki: rząd brytyjski zwrócił się do rządu tutejszego z zapytaniem, czy królestwo saudycko-arabskie uznaje za wiążące dla siebie uchwały Ligi Narodów w sprawie sankcyj i czy w razie zatargu zbrojnego udzieli pomocy na Morzu Śródziemnem eskadrom państw, które podporządkują się uchwałom Ligi Narodów. Rząd króla Abdul Azisa żadnej odpowiedzi na to zapytanie nie udzielił, lecz jak twierdzą w kołach zbliżonych do króla chociaż król poczuwa się do pewnego związku z Ligą Narodów, to jednak pragnie on zachować ścisłą neutralność.

DŻEDDA (Pat) — Jak donosi agencja Reutera, prowadzone są obecnie rokowania, mające na celu sojusz panarabski. Delegacja saudycka wyjechała do Bagdadu. W rokowaniach tych bierze udział poseł brytyjski w Dżedda. Jak przypuszczają państwo Jemenu przyłączy się do projektowanego sojuszu, co położyłoby kres częstym waśniom Jemenu z Arabją saudycką.

KAIR (Pat) — Donoszą z Dżedda, że prowadzone tu rokowania saudycko-angielskie w sprawie sojuszu panarabskiego nie doprowadzą do wyników pożądanych przez W. Brytanję. Pomimo orderu, nadanego ks. Saudowi przez króla Jerzego i okazywanych mu wielkich honorów w Londynie, król Abdul Azis odmówił urządzenia w Nadzdzie lotnisk tranzytowych dla samolotów angielskich. Co się tyczy innych spraw jak granica z Jemenem, tereny naftowe, port Akaba, strona arabska prawdopodobnie zajmie stanowisko nieustępliwe.

Celowość embargo na naftę?

Obrady gabinetu angielskiego nad rozszerzeniem sankcyj

LONDYN, (Pat). Gabinet brytyjski odbył dziś półtoragodzinne posiedzenie poświęcone przeważnie omówieniu zagadnień, wchodzących w zakres polityki zagranicznej, oraz sprawie obrony W. Brytanji.

W sprawie sankcyj naftowych gabinet brytyjski stanąć miał na stanowisku, że, o ile chodzi o zasadnicze traktowanie tej sprawy przez rząd brytyjski, to W. Brytanja ocenia kwestję rozszerzenia sankcyj, jako zagadnienie kolektywne Ligi Narodów. Jakakolwiek decyzja dalszego rozszerzenia sankcyj, lub wprowadzenia w życie embargo naftowego jest przeto sprawą zbiorowej decyzji Ligi. W. Brytanja nie uważa się za powołaną do występowania w tej sprawie z inicjatywą, ale niewątpliwie przyczyni się ze swej strony do nadania stosownej uchwale Ligi Narodów pełnej mocy, o ile Liga podobną uchwałę poweźmie.

O ile chodzi o nadanie takiej uchwale Ligi praktycznego znaczenia, to, zdaniem gabinetu brytyjskiego, zanim embargo naftowe lub inne podobne zarządzenia sankcyjne zostaną wprowadzone w życie, należy przedewszystkiem wyjaśnić, w jakim stopniu tego rodzaju zarządzenia mogą się istotnie okazać skuteczne, a zwłaszcza, w jakim stopniu i w jakim czasie przyczynią się one do skrócenia czasu trwania wojny. Ponieważ sprawa embargo naftowego winna być rozważana pod tym kątem widzenia, gabinet brytyjski uznał za właściwe, aby przed ewentualnem ogłoszeniem embargo powołać do życia specjalną podkomisję Ligi Narodów, która określiłaby celowość tego rodzaju zarządzeń.

W sprawie sytuacji na morzu Śródziemnem, gabinet uznać miał, że uległa ona pewnemu odprężeniu. Brana jest przeto pod uwagę możliwość wycofania w niedługim czasie pewnej części floty brytyjskiej, skoncentrowanej na morzu Śródziemnem.

Pożegnanie min. Butkiewicza i powitanie min. Ulrycha

WARSZAWA, (Pat). W dniu dzisiejszym w ministerstwie komunikacji odbyło się pożegnanie ustępującego ministra inż. M. Butkiewicza oraz powitanie nowomianowanego ministra płk. dypl. Juljusza Ulrycha.

Ustawa o zmianie ordynacji podatkowej

WARSZAWA (Pat) — W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 3 z dnia 15 b.m. ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zmiany ordynacji podatkowej. Dekret ten wprowadza szereg nowych przepisów, zmierzających do usunięcia licznych wad i braków dawnej ordynacji.

—(t)—

Wiadomości z Kowna

HARCE CENZURY W „DNIU POLSKIM".

Numer „Dnia Polskiego" z dn. 14 b. m. poswięcił jedną ósmą część strony 3-ciej reklamie swojej drukarni, mniej więcej tyleż miejsca niezwykle szczegółowej cedule giełdowej oraz dwom ogłoszeniom. Jak wiadomo w Litwie nie wolno po konfiskacie wypuszczać pisma z białemi plamami. To wyjaśnia wszystko.

4 lata więzienia za pobieranie prowizyj

Szkodliwe dla miasta umowy

WARSZAWA (Pat) — Dziś Sąd Okręgowy ogłosił wyrok w sprawie b. dyrektora zakładu oczyszczania miasta St. Biłowickiego. Z kilkunastu zarzutów, stawianych oskarżonemu, uznano m. in. za dowiedzione fakty przyjmowania prowizji od dostawców oraz zawieranie umów szkodliwych dla miasta z pominięciem przepisów przetargowych. Sąd skazał oskarżonego na łączną karę 4 lat więzienia i 5 lat pozbawienia praw obywatelskich.

KTO WYGRAŁ?

Stała wygrana dnia: 30.000 zł. — 33853.

Po 5.000 zł.: 249 21046 38656 148440

Po 10.000 zł.: 44828 146705 172888

Po 2.000 zł.: 38173 73387 75863 85906 133942 157909 160579 168226 180880

Po 1.000 zł.: 17397 27504 31840 37784 38646 41679 43901 48988 50966 52990 69001 73959 75101 89512 94811 105340 113993 115737 116073 118102 125439 126487 131845 132521 139151 140676 154545 155195 170230 170297 171492 174374 175882 192548 193602.

Kronika telegraficzna

— **PŁK. KOLEW i PŁK. KALENDEROW** brat b. ministra finansów Bułgarji zostali dziś aresztowani pod zarzutem udziału w spisku.

— **ZDERZENIE POCIĄGÓW.** Dziś rano pod Shrivenham (hrabstwo Wilf) pociąg pasażerski idący z Londynu do Penzance, zderzył się z pociągiem towarowym. 13 osób odniosło rany. Oba pociągi wykoleiły się.

— **WEDŁUG STATYSTYKI W ARMJI CZESKOSŁOWACKIEJ SŁUŻY:** 95.000 Czechów (52 proc.), 40.000 Niemców (22 proc.), 25.000 Słowaków (14 proc.), 10.000 Węgrów (5,5 proc.), 10.000 Polaków, Rosjan i Rumunów.

—**KRÓL JERZY** przyjął wczoraj na specjalnej audjencji charge d'affaires Rzeczypospolitej Polskiej p. Wierskiego.

—**HANDEL ZAGRANICZNY WIELKIEJ BRYTANJI** w grudniu 1935 roku przedstawiał się następująco w miljonach funtów — (w nawiasach różnica w porównaniu z grudniem 1934 r.).

Import 74 i pół (wzrost o 11,2) eksport 34,9 (wzrost o 0,6) reeksport 5,4 (wzrost o 1,8).

TELEF. OD WŁASN. KORESP. Z WARSZAWY.

Nowe projekty ustaw

Najbliższe Posiedzenie Rady Ministrów odbędzie się jeszcze przypuszczalnie w ciągu bieżącego tygodnia. Na posiedzeniu tem rozpatrzony zostanie szereg projektów ustaw, które już w przyszłym tygodniu mają wpłynąć do Sejmu.

Rada Ministrów m. in. zająć się ma sprawami samorządowemi.

Bezzasadna strzelanina pociągnęła za sobą 2 ofiary

Wczoraj na placu Żelazna Brama wywiązała się strzelanina, w wyniku której 1 osoba została zabita i 2 ranne.

Sprawa miała się następująco: Dwaj bezrobotni Szałański i Ożga wszczęli awanturę z jakimś przechodniem. Gdy ten zawołał o policję, awanturnicy wskoczyli do taksówki i kazali się wieźć. Lecz szofer taksówki, sądząc, że ma do czynienia z jakimiś przestępcami, tak manipulował przy motorze, by zwlec z odjazdem do przybycia policji. Istotnie, nadbiegł wywiadowca i pod groźbą rewolweru zmusił pasażerów do opuszczenia taksówki. Awanturnicy rzucili się wówczas na wywiadowcę, chcąc go zmusić do schowania broni. Wywiadowca wystrzelił parę razy na postrach. Wślad za tem rozległy się strzały z tłumu w wyniku których Ożga został zabity i Szałański ciężko ranny. Ranny lekko został również jakiś przechodzień.

Policja zatrzymała 4 osoby podejrzane o udział w strzelaninie.

—(:)—

Walka ze zwyżką cen

Wobec tego, że zarząd cechu piekarzy uchwalił podwyższenie cen pieczywa od 15% do 20%, władze zawiesiły zarząd cechów, wyznaczając na zarządcę tymczasowego b. sen. Wiechowicza.

Polska polityka zagraniczna

Przemówienie min. Józefa Becka na komisji spraw zagranicznych Sejmu

WARSZAWA, (PAT). — P. minister spraw zagranicznych Józef Beck, wygłosił na posiedzeniu sejmowej komisji spraw zagranicznych w dn. 15 stycznia 1936 r. następujące przemówienie

Wysoka komisjo!

Przedstawiając nowowybranym izbom wnioski ratyfikacyjne umów i układów

międzynarodowych, zwróciłem się do pana prezesa komisji spraw zagranicznych z propozycją wygłoszenia exposé o całości naszej polityki, o tych wszystkich podstawach i o tych wszystkich ramach, w których przedstawiono panom do ratyfikacji układy stanowią szczegóły i fragmenty.

Postaram się przejść kolejno interesujące nas zagadnienia i wyjaśnić elementy, które służyły za podstawę podejmowanych przez nas decyzyj.

Konflikt włosko-abisyński

Pozwolą panowie, że zacznę od sprawy wybijającej się dziś na czoło dyskusyj dyplomatycznych i prasowych całego świata, sprawy konfliktu włosko-abisyńskiego. Jest to sprawa od nas daleka, lecz bardzo za to charakterystyczna dla oceny najistotniejszych elementów dzisiejszego życia międzynarodowego. Postaram się zanalizować kolejno wszystkie czynniki, jakie w tym konflikcie poważniejszą rolę odgrywają i wskazać, który z nich odegrał dla nas rolę decydującą.

STOSUNKI NASZE Z WŁOCHAMI.

Praktycznie biorąc Afryka jest dla nas ziemią odległą, w której nie mamy bezpośrednich interesów. **Z Włochami utrzymujemy bezpośrednie jak najlepsze stosunki** na dawnych tradycjach i aktualnem zrozumieniu wzajemnych interesów oparte, a w przeddzień prawie wybuchu konfliktu włosko-abisyńskiego prowadziliśmy przyjazną wymianę poglądów, w celu znalezienia przez życzliwą współpracę niektórych państw poprawy stosunków w bliskim nam geograficznie rejonie naddunajskim.

STANOWISKO ANGLJI.

W kształtowaniu się tego konfliktu na forum genewskiem czołową rolę odegrało stanowisko rządu angielskiego. Nie mam prawa określić Wielkiej Brytanji jako strony w tym konflikcie, gdyż z chwilą i jak długo sprawa traktowana jest w ramach normalnych organów Ligi Narodów, określenie to nie byłoby ścisłe. **Mówiąc o W. Brytanji, pragnę stwierdzić, że nasz stosunek z tem mocarstwem kształtuje się jak najlepiej,** co znajdowało wyraz zarówno w działaniach na terenie genewskim, jak i w rozwijających się pomyślnie stosunkach ekonomicznych między naszemi krajami.

POLSKA A ZATARG.

Stosunek nasz zatem do aktualnego konfliktu jest całkowicie objektywny i bezinteresowny. Niemniej wzięliśmy udział w pracach organów Ligi i wspólnie z innymi członkami tych organów wydaliśmy pewne nadzwyczajne zarządzenia zwane sankcjami.

Decyzja ta wymaga wyjaśnień. Uważam, że w każdej zjawiającej się na horyzoncie międzynarodowym sprawie najistotniejszą rzeczą dla naszego państwa jest określenie właściwego rozmiaru naszego zainteresowania i zaangażowania. **Prowadzenie polityki „ponad stan", chęć interwencji w sprawach, przekraczających zakres naszych interesów i możliwości, pewnego rodzaju wszędobylstwo polityczne uważam za rzecz niewskazaną.** Z drugiej jednak strony pamiętać musimy, że zarówno położenie geograficzne, jak i powszechnie uznana już chyba waga naszego państwa w życiu międzynarodowem, nie pozwala nam dla chwilowej wygody, czy oportunizmu schodzić poniżej tego poziomu, jaki nam rachunek żywych siły w życiu międzynarodowem wyznacza.

Problem ten stanął przedemną na jesiennem zgromadzeniu Ligi Narodów, na którem wspólnie z innymi pracowaliśmy w atmosferze wielkiej troski spowodu zarysowującego się konfliktu, — konfliktu, wychodzącego, jak wspomniałem, poza sferę naszych bezpośrednich interesów.

U jednych państw, bezpośrednio zaangażowanych w Afryce, sprawa ta budziła zainteresowanie z tego właśnie tytułu. Dla innych posiadała ona specjalne znaczenie ze względu na ich negatywny stosunek do włoskiego ustroju faszystowskiego. Dla wszystkich wreszcie doniosłość tego konfliktu leżała w jego wpływie na przyszłość istnienia samej instytucji Ligi Narodów.

USTRÓJ WEWNĘTRZNY SĄSIADÓW — A NASZ STOSUNEK DO NICH.

Pierwszy motyw — polityka afrykanka — bezpośrednio nas nie dotyczy. Drugi argument także nie może w decyzjach odgrywać roli. Signum temporis — to właśnie **niezwykła różnorodność form ustrojowych w poszczególnych państwach i powszechny prawie proces zmian w tej dziedzinie, idący w najróżnorodniejszych, sprzecznych ze sobą kierunkach.**

Niedaleko szukając każde z sześciu sąsiadujących z nami państw rządzi się według innych systemów i metod, inne wybrało formy dla swego ustroju i inne mu hasłami je uzasadnia. **Gdybyśmy zatem wedle doktryn ustrojowych chcieli regulować politykę międzynarodową i stosunek do poszczególnych państw, to moglibyśmy w całym świecie dojść w ostateczności do czegoś w rodzaju „wojen religijnych",** natomiast zmęczony trudnościami świat potrzebuje właśnie czegoś przeciwnego, — jakiegoś znośnego modus vivendi. Sądzę, że o wiele słuszniej jest pozostawić wszystkim państwom troskę o ich życie wewnętrzne, **poszukiwać zaś solidarności i porozumienia tam, gdzie to tylko możliwe,** nie kierując się w polityce międzynarodowej sympatją czy antypatją do jakiegokolwiek ustroju politycznego.

STOSUNEK DO LIGI NARODÓW.

Pozostał nam zatem element ostatni — element Ligi.

Miałem już niejednokrotnie sposobność określić w parlamencie nasz stosunek do tego zagadnienia. Nie chcę w tej chwili analizować, czy pakt Ligi jest dobry, czy zły, ani wypowiadać przypuszczeń, czy się utrzyma czy nie, czy też być może, trzeba będzie go zreformować.

Sądzę, że **dopóki pakt ten jest przez znaczną ilość państw uznawany, to obowiązuje nas w tym samym stopniu co innych, — nie więcej i nie mniej.** W okresie wielkiej płynności wszystkich zjawisk życia międzynarodowego, **rząd nasz nie może przykładać ręki do osłabienia tego instrumentu współpracy międzynarodowej.** To zdecydowało o linji postępowania polskiej delegacji w Genewie zarówno w radzie Ligi jak i w innych zespołach przez Ligę do pracy powołanych. W głosach prasy i opinji wysuwano jeszcze dodatkowy argument popierający nasze w tej sprawie stanowisko, mianowicie znaczenie tej sprawy, jako precedensu. Muszę się panom przyznać, że **uważam wartość precedensu jako argumentu z punktu widzenia naszych interesów za wątpliwą.**

Już nawet w tych kilku latach, w których zajmuję się czynnie polityką zagraniczną, stwierdziłem tyle precedensów sprzecznych, że trudno mi za każdym razem zdobywać się na wiarę w ich trwałość.

WIELKA PŁYNNOŚĆ ZJAWISK.

Mieliśmy konferencję rozbrojeniową, która objęła nietylko państwa do Ligi należące, ale i niektóre państwa poza Ligą. A więc szukało się zasady powszechności i najszerszej współpracy, a jednak potem mieliśmy deklarację pięciu państw, które nie pytając innych, przesądziły o celach i, jak się okazało, o rezultatach konferencji. A potem znowu mieliśmy uchwałę Ligi, która potępiła konsekwencje deklaracji pięciu. Gdzież tu jest zatem precedens... I tak było z wielu innemi rzeczami.

Wracamy tu znowu **do wielkiej płynności zjawisk, do wielkiej łatwości zmian i do trudności organizowania czegokolwiek trwałego, jako niestety także do znaku naszego czasu.** Wielka ilość planów i projektów, paktów i układów, które do ostatnich czasów wysuwano i dyskutowano, jest tylko dowodem tego stanu rzeczy.

Przypominam o tem ponownie, gdyż jest to koniecznem tłem do zobrazowania dróg naszej własnej polityki, albowiem **od wielu lat szła ona w przewidywaniu tego zjawiska i szukała systemu dróg prostych, jasnych i nieskomplikowanych.**

TWÓRCA POLSKIEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kiedy mówię o przewidywaniach i pracach, prowadzonych od lat, mam na myśli oczywiście okres, kiedy wielkie zasadnicze linje naszej polityki budował i tworzył Marszałek Piłsudski. Jest zresztą chyba rzeczą oczywistą, że nie można wogóle mówić o polskiej polityce zagranicznej, nie mówiąc o postaci jej wielkiego twórcy.

Od lat bowiem i w przewidywaniu tego rozstroju stosunków międzynarodowych, który dziś obserwujemy, **polityka polska szła uporczywie drogą poszukiwania elementów konstruktywnych, a realnych, rozwiązań dla nas i dla innych pożytecznych, a praktycznych. Dzięki temu właśnie była prosta.** Ułożenie głównych spraw sąsiedzkich dało jej najpełniejszy wyraz. Między 1932 a 1934 rokiem przyjęło to formy konkretnych układów.

Nasze układy z sąsiadami

Przypomnieć tu mojem zdaniem należy, że w pakcie nieagresji między Z. S. R. R. a jego zachodnimi sąsiadami Polska odegrała rolę decydującą, przyczyniając się tem do stworzenia poraz pierwszy zasad trwałego pokojowego stosunku między Związkiem Sowieckim a państwami o innym ustroju.

Jeśli zaś chodzi o nasz układ z Niemcami z 1934 r. to opinja świata całego oceniła ten akt jako **jedno z najdonioślejszych wydarzeń międzynarodowych na drodze do tworzenia pokojowego współżycia w Europie powojennej.**

Przy zawieraniu naszych układów z sąsiadami zwróciliśmy troskliwą uwagę, by nie naruszyć naszych poprzednich zobowiązań, wynikających z sojuszów z Francją i Rumunją oraz paktu Ligi Narodów.

ZAGADNIENIE MIĘDZYNARODOWYCH ORGANIZACYJ REGJONALNYCH.

Stawaliśmy zatem do współpracy międzynarodowej zawsze tam, gdzie działalność nasza mogła rzeczywiście mieć istotne znaczenie. Dbaliśmy pozatem o wzmocnienie ducha solidarności i przyjaźni między naszem państwem a państwami zbliżonemi do nas bądź to przez dawne tradycje, bądź też wspólny geograficzny, polityczny, czy ekonomiczny rejon.

W poglądach mężów stanu i głosach szerokich kół politycznych zagadnienie organizacyj regjonalnych pojawia się ostatnio coraz częściej i dlatego warto temu tematowi poświęcić trochę uwagi.

Ponieważ uniwersalizm Ligi Narodów zawiódł, a właściwie nigdy nie doszedł do skutku, więc nic dziwnego, że myśl o organizacjach regjonalnych przewija się w dzisiejszych rozważaniach politycznych. Myśl to może i słuszna. Musimy jednak stwierdzić wyraźnie z naszej strony, że naszą rzeczą jest określić, co uważamy za rejon polskich zainteresowań i żadnej gotowej recepty na ten temat nie przyjmiemy. **Kto pragnie naszej współpracy musi się z nami co do tego porozumieć.**

Polska polityka, szukająca uproszczeń w skomplikowanym świecie zjawisk międzynarodowych, była niejednokrotnie odmienna od przechodzących równocześnie fal życia międzynarodowego. Dawało to często i daje jeszcze teraz powód do kampanij i polemik.

Odwiedzając ubiegłego lata stolicę jednego z zaprzyjaźnionych państw, mogłem też śmiało powiedzieć: **„polityka polska jest prosta — tak prosta, że niektóre szczególnie podniecone wyobraźnie nie chcą w żaden sposób w to uwierzyć".** Punktem wyjścia dla tej polityki, jak też i celem ostatecznym musi być oczywiście **interes Polski,** a nie co innego. **Żaden wzgląd uboczny, ani żadna abstrakcyjna doktryna nie może mieć na nią wpływu.**

Rozumiejąc jednak szerzej polską rację stanu, doceniać musimy współpracę z innemi tam, gdzie się ona dla nas w formach jasnych i niedwuznacznych a zgodnych z interesami i godnością naszego narodu otwiera. **Od tej współpracy nie chcemy się uchylać. W każdym jednak poszczególnym wypadku musimy dobrze wiedzieć jaki jest motyw i cel proponowanych układów, czy działań i czy te motywy i cele nie są z naszą polską racją stanu sprzeczne.** Układów politycznych podpisaliśmy niewiele, ale podpisaliśmy je poto, aby dotrzymać, — wymagając oczywiście od każdego z naszych partnerów wzajemności.

REZULTATEM WSPÓŁPRACY — WZROST AUTORYTETU POLSKI.

Znaczenie naszej współpracy jest zresztą przez inne państwa coraz wyraźniej doceniane. Mieliśmy tego dowód na ostatniem zgromadzeniu Ligi Narodów, gdzie **jedyną polską sprawą była ponowna nasza reelekcja do Rady Ligi.** Wspominając o naszym wyborze, chciałbym tu podkreślić, że nie towarzyszyły mu żadne przetargi polityczne i że ta właśnie prosta forma tego paktu upoważniła mnie do powiedzenia o powszechnem już zrozumieniu roli naszego państwa w zespole międzynarodowym.

Chciałbym tu jedynie podkreślić, zdaniem mojem cenny szczegół: **państwa skandynawskie poraz pierwszy postanowiły zrobić wyjątek i głosować na naszą reelekcję.** Ze względu zarówno na nasz jak i na powszechny szacunek dla tych państw i narodów, wysoko ceniących zasady swego postępowania i moralność polityczną, uważam za swój obowiązek przypomnieć o tym fakcie.

(Dokończenie na str. 4-ej)

POLSKA POLITYKA ZAGRANICZNA

(Dokończenie ze str. 3-ej)

Przedstawiłem panom główne wytyczne naszej polityki i starałem się scharakteryzować metodę, podkreśliłem przytem wagę, jaką przykładamy do zagadnienia stosunków sąsiedzkich, w przekonaniu, że **praca dla wytworzenia dobrego sąsiedztwa jest najbardziej realnym czynnikiem w dziedzinie wysiłków pokojowych.**

Nie wszędzie oczywiście możemy stwierdzić jednakowe i równie pozytywne rezultaty. Sąsiadów mamy wielu. Nie będę już wracał do dwóch wielkich sąsiadztw wschodniego i zachodniego oraz do Rumunji, która jest naszym aljantem. Jest dalej Łotwa, z którą utrzymujemy przyjazne stosunki, rozwijające się pomyślnie.

Litwa

Mamy, niestety, następnie najdziwaczniejsze zjawisko w dziedzinie sąsiedztwa t. j. **Litwę, sąsiada nieuznającego w stosunku do nas żadnej z norm sąsiedztwa, stosowanych przez cywilizowane kraje.**

Moglibyśmy powiedzieć, że jest to punkt zero, gdyby nie to, że ostatnio zakończony proces o zabójstwo ministra Pierackiego rzucił na tę sprawę nowe bolesne światło. Ze znanych mi dotychczas aktów tego procesu widać na podstawie dokumentów, że jeden z byłych członków rządu litewskiego brał czynny udział w organizowaniu i finansowaniu akcji terorystycznej w Polsce. Nie omieszkam zapoznać się dokładnie ze szczegółami tej sprawy. Gdyby bowiem okazało się, że nie jest to epizod z przeszłości, lecz istniejąca stale akcja rządu litewskiego, musielibyśmy uznać Litwę za element niebezpieczny dla pokoju.

Czechosłowacja

Opinja publiczna polska od dłuższego czasu jest zaniepokojona traktowaniem Polaków w sąsiadującej z nami Republice Czechosłowackiej. Jeden z członków tej izby zgłosił w ostatnich czasach interpelację w tej sprawie. Sprawa ta jest istotnie bardzo przykra i jest rzeczą zrozumiałą, że **wobec stosowania szykan w stosunku do Polaków poza granicami państwa polskiego, opinja nasza nie może być obojętna, a i rząd liczyć się będzie zawsze z tym czynnikiem.**

Przeprowadziliśmy korespondencję dyplomatyczną z Pragą na ten temat, opierając się na istniejących między nami układach, upoważniających nas do zabierania głosu w tej sprawie. W korespondencji tej jak i w rozmowach, jakie miałem sposobność mieć w Genewie już przed paru laty z ówczesnym kierownikiem polityki zagranicznej rządu czeskiego, dałem wyraz przekonaniu, że **o atmosferze, istniejącej między naszemi dwoma krajami przedewszystkiem decydować będzie stan faktyczny traktowania Polaków w Czechosłowacji. Żadne sztuczne procedury ani żadne dyplomatyzowanie nic tu nie pomogą. Z drugiej jednak strony każdy objaw dobrej woli rządu praskiego w meritum sprawy zostanie przez nas należycie oceniony, i przyczyni się w najprostszej drodze do wytworzenia lepszej atmosfery sąsiedzkiej.** Zniesienie stanu wyjątkowego na Śląsku Cieszyńskim pragnąłbym uważać za taki fakt.

Te nasze kłopoty sąsiedzkie postawiłem w końcowej części mego exposé, którego celem było przedewszystkiem scharakteryzowanie podstawowych metod, według których są w naszem ministerstwie rozpatrywane zjawiska międzynarodowe.

OBOWIĄZKI OBECNEJ EPOKI.

Wysoka Komisjo Starałem się streścić ogólne założenia polityki polskiej. W tych ramach mieści się oczywiście jeszcze bardzo znaczna ilość zagadnień, spraw i problemów. Gotów jestem z panami wszystkie te sprawy przedyskutować.

Dziś podkreślić chciałbym przedewszystkiem, że **obecna epoka nakłada na nas obowiązek rozważania nawet drobniejszych spraw według zasadniczych rysów, jakiemi państwo nasze określa swoje oblicze w życiu międzynarodowem.** Za określenie tego oblicza na długie czasy nasza generacja będzie wobec Polski odpowiedzialna.

Rozmaitości ze świata

„RĘKA“ W ŻOŁĄDKU.

Chirurg szpitala miejskiego w Filadelfji, w U. S. A., dr. Tucker, skonstruował aparat, przy pomocy którego można dokonywać zabiegów w żołądku, nie uciekając się do operacji. Do żołądka wprowadza się mianowicie pincetkę schowaną w długiej rurce gumowej. Pincetką można kierować i wykręcać na wszystkie strony, a także otwierać ją i zamykać. „Długą ręką“ wykonywa się zabiegi łącznie z prześwietlaniem rentgenowskiem żołądka, przez co można kontrolować jej ruchy. Przy pomocy pincetki wykonał dr. Tucker kilka zabiegów, polegających na wyjęciu z żołądka znajdujących się tam sztucznych zębów, co w innym razie mogłoby być wykonane jedynie tylko drogą operacji.

POLITYKA W DZIENNIKACH ANGIELSKICH.

Statystycy angielscy obliczyli, ile miejsca zajmują w wielkich dziennikach artykuły i notatki treści politycznej. Rezultaty tych obliczeń są wcale ciekawe. Okazuje się, iż polityce wewnętrznej poświęca organ prasowy Partji Pracy „Daily Herald“ około 40% swoich szpalt, „Daily Express“ — 16%, „New Chronicle“ — 14%, „Daily Mail“ — 9,7%. W stosunku do kwestyj wewnętrzno-politycznych zajmują sprawy polityki zagranicznej znacznie mniej miejsca w tych samych pismach, tak więc w tym samym porządku zajmuje polityka zagraniczna 11,2%, 9%, 11,2%, 5,4%. Z zestawienia powyższych cyfr wynika, że pisma angielskie interesują się w pierwszym rzędzie sprawami wewnętrznemi W. Brytanji.

TAM, GDZIE DBAJĄ O MUZYKÓW.

W kinoteatrach w całej Portugalji zaangażowano na polecenie rządu orkiestry złożone z kilku muzyków. Rozporządzenie rządowe jest w tym kierunku zupełnie wyraźne: kinoteatry, które nie będą miały orkiestry, nie otrzymają licencji, t. j. będą musiały zamknąć swoje podwoje. Wydając tego rodzaju dekret, kierował się rząd myślą ulżenia doli muzyków, cierpiących srodze naskutek bezrobocia. Nieznaczy to wszakże, aby kina, które w Portugalji należą w większości do dźwiękowych, miały przejść na filmy nieme. Tyle tylko, aby w antraktach i podczas krótkometrażówek oraz reklam przygrywała orkiestra, a nie płyty. Reforma została przyjęta przychylnie zarówno przez prasę jak i przez publiczność, nie mówiąc już o zainteresowanych.

RADJOSŁUCHACZE W KRAJACH EUROPEJSKICH.

Wśród krajów europejskich największą stosunkowo liczbę radjosłuchaczy posiada Danja, gdzie na 100 mieszkańców wypada ich 15.78; drugie miejsce zajmuje W. Brytanja, gdzie stosunek ten wyraża się cyfrą 15.74, trzecie Szwecja — 15.16, czwarte Holandja — 11.48, piąte Niemcy — 10.52, szóste Szwajcarja — 9.53, siódme Belgja — 8.69, ósme Austrja — 8.16, dziewiąte Norwegja — 6.11, dziesiąte Francja —5.76, jedenaste Czechosłowacja — 5.15, dwunaste Węgry — 3.99, trzynaste Łotwa — 3.92, czternaste Finlandja — 3.73, piętnaste Irlandja — 2.42, szesnaste Estonja — 1.51, SIEDEMNASTE POLSKA — 1.34, osiemnaste Italja — 1.25, dziewiętnaste Hiszpanja — 1.24, dwudzieste Litwa — 1.08, dwudzieste pierwsze Rumunja — 0.67, dwudzieste drugie Portugalja — 0.61, dwudzieste trzecie Jugosławja — 0.56.

UBRANIA I SUKNIE ZE SZKŁA.

W Stanach Zjednoczonych przygotowuje się na rynku konfekcji damskiej i męskiej głęboko sięgająca rewolucja: przędza ze szkła stanie obok przędzy z wełny i bawełny. Kierownik laboratorjum Engelhard'a w Newark oświadczył prasie, iż doświadczenia z wyciąganiem topionego szkła w najcieńsze niteczki, których średnica równa się jednej dwudziestej średnicy włosa ludzkiego, udały się znakomicie. Przez przędzenie topionego, płynnego szkła pod wysokiem ciśnieniem, otrzymuje się nowy rodzaj przędzy, której waga wynosi tylko połowę wagi sztucznego jedwabiu. Nowa przędza ma być narazie użyta tylko do wyrobu bielizny, która da się łatwo prać i będzie bardzo wytrzymała. Na dalszym planie znajduje się wyrób pończoch, nakryć stołowych, chustek, materjałów na bluzki etc.

SKOCZNIA NARCIARSKA W BUDYNKU.

Pierwsza skocznia narciarska, znajdująca się nie pod gołem niebem, lecz w zamkniętym budynku, otwarta została niedawno w Bostonie, w Stanach Zjednoczonych. Założona ona została we wspaniałym budynku sportowym, obejmującym ogromną ślizgawkę na sztucznym lodzie, stadjon dla wyścigów na saneczkach i t.p. Największą atrakcję pałacu sportów zimowych stanowi skocznia narciarska, umieszczona w kolosalnych rozmiarów amfiteatrze. Miłośnicy sportów zimowych podziwiać będą mogli poraz pierwszy skoki narciarskie w obrębie miasta.

DLA ROZWOJU RADJOFONJI.

Rząd turecki popiera i propaguje usilnie radjofonję w kraju. Ażeby zachęcić ludność do korzystania z odbiorników, a zwłaszcza w tych prowincjach, gdzie radjo jest prawie nieznane, planuje rząd rozdanie gratis wśród mieszkańców 40.000 odbiorników. Dla tem większego spopularyzowania radja i zachęcenia obdarowanych abonentów do korzystania z nadawanych programów, rząd zamierza zwolnić ich narazie od opłat za abonament. Przyznać trzeba, że rząd turecki wyzyskuje umiejętnie wszystkie możliwości w celu europeizacji kraju.

NA MARGINESIE

Tu szary człowiek

Gdy człowiek z trudem zaspakaja głód żołądka i rozwarty dziób dziurawych butów — myśl o t. zw. czarnej godzinie jest niemal luksusem.

Wogóle dla szarego człowieka, który nawet nie jest w stanie oddać się marzeniom o szarej godzinie — jakaś czarna godzina — w przyszłości, jest nieistotna.

Byt polega raczej na żmudn... wiązaniu końca z końcem. Od czasu do czasu przychodzą w sukurs niedoborom budżetowym jakieś „ostatki prężniawo wieliczestwa“ — dewizka po ojcu (zegarek już sprzedany), srebrne widelce lub nawet ciepłe palto.

Czego się nie uda zastawić (a raczej zostawić) korzystnie w lombardzie — to się poprostu spyla i tak dalej, aby dalej...

Niech się jednak szarzy ludzie, stojący na szarym końcu hierarchji urzędniczej czy innej, nie martwią. Czarne chwile rozpaczliwego sztukowania „gaży“ nie są ich tylko udziałem.

W jednem z pism lwowskich z 13 b. m. znajdujemy taką notatkę:

> „Przybyła tu (to znaczy do Londynu) żona byłego króla Alfonsa hiszpańskiego Wiktorja, która od kilku lat nie żyje z mężem.
>
> Celem przyjazdu byłej królowej do Londynu, jest zamiar spieniężenia jednego z klejnotów rodzinnych, wspaniałego naszyjnika z czarnych pereł — wartości około 400.000 zł. Do sprzedaży zmusza ex-królową coraz gorszy stan jej finansów — zwłaszcza od czasu, gdy opuściła ona dom swojego królewskiego małżonka. Z ramienia królowej Wiktorji rokowania z jubilerami londyńskimi prowadzi markiz Del Merito“.

No cóż? Na czarną rozpacz garść czarnych pereł wystarczy. I czarny razowy chleb nie grozi koronowanej rozwódce.

Wprawdzie niby to wstyd i „shoking“ w królewskim rodzie uciekać się do takich wypróbowanych demokratycznych metod. No, ale 400.000 zł. wystarczy i na otarcie łez i na przypudrowanie rumieńca...

Gorzej jest z innemi ex-królowemi, które nie były zmyślne i w swoim czasie swych „wysoko postawionych“ i t. d. nie nabrały na naszyjniki, kolje, perły, czy inne brylanty. Takie poniektóre biedaczki muszą obecnie prać... czarną bieliznę dla bliźnich...

amik.

Spadek liczby małżeństw w Polsce

W okresie ostatnich lat daje się zauważyć spadek liczby małżeństw w Polsce. Podczas gdy w r. 1929 zawarto w całym kraju 299.171 małżeństw, to w r. 1934 liczba małżeństw spadła do 270.255. Spadek jest tem większy, że w okresie tym zanotowano znaczny dość wzrost ludności; podczas gdy w roku 1929 przypada na 1000 mieszkańców 9,4 małżeństw, to w r. 1934 tylko 8,3 małżeństw.

Na przestrzeni lat 1932—1934 ilość małżeństw w liczbach bezwzględnych wzrasta, wynosi mianowicie kolejno 268.801 małżeństw, 273,874 i 277.255 małżeństw, w stosunku jednak do liczby ludności pozostaje bez zmiany, mianowicie na 1000 mieszkańców w okresie tych trzech lat przypada rocznie 8,3 małżeństw.

W okresie 3 kwartałów r. 1935 zawarto w Polsce 196.069 małżeństw, na 1000 mieszkańców przypada 7,8 małżeństw, t. j. o 0.1 małżeństw więcej niż w tym samym okresie r. 1934.

Królów... biją

Czytelnik pomyśli, że żartuję, a ja mówię całkiem serjo, poważnie, naprawdę.

Prawdziwych królów jest już coraz mniej, ale są jeszcze gdzieniegdzie papierowi, między innemi i u nas. Papierowi i sezonowi — takby należało nazwać pleno titulo. I właśnie chodzi o sezon. Mamy rozmaite sezony, dobrze wszystkim znane: „sezon robót kanalizacyjnych“, „sezon polowania na grubą zwierzynę“, „sezon zimowej mody“ itp. Ale nie jest modne włazić komuś w jego sezon. Nietylko że niemodne, lecz niewygodne, a nawet wręcz niepożądane. Bo jeśli np. ktoś jest zakochany i pożąda pewnej kobiety. Niech no kto inny spróbuje wejść mu w paradę? Korporant zaraz wyciągnie z gratów szpadę albo inny rapir, mniejszy frant poprostu połamie przeciwnikowi gnaty i tak dalej, zależnie od hierarchji towarzyskiej. Człowiek prosty, szary a zuchwały nie zna konwenansów, nie będzie długo medytował. Będziesz w moją parafję nosa wtykać — dostaniesz po klawjaturze. A wiadomo, oszpecony rywal — to żaden rywal. Ambitna dziewczyna takiego nie zechce, bo jak dał się pobić, to co z takiego za pożytek, tylko wstyd.

Oczywiście, dżentelmen, możeby w gruncie rzeczy też chciał, ale wstydzi się w ten sposób postąpić. Urażony walczy inną bronią. Pocichu narobi konkurentowi świństw i już „on mu soli na ogon nasypie“...

A ogon, niech nie myślą czytelnicy, to nie mała rzecz. Ludzie mówią, że „jak pan Bóg chce kogoś ukarać to mu rozum odbierze“. Jabym osobiście z tem się nie zgodził. Mało to dziś głupców ma najlepiej. Powodzi się im, żyją jak w raju. Rozum przynosi nieszczęście tylko. I co komu on dziś daje, czy nie lepiej mieć pieniądze?

O, ogon — to całkiem inna sprawa. Przyroda niesłusznie odebrała człowiekowi ogon. Stanowczo niesłusznie. Zważmy jakie przyniósłby on nam korzyści. Jest ich sporo, zgóry rezygnuję z wyliczenia wszystkich. Więc przynajmniej niektóre.

Zakochany. Przy „wieszaniu się“ na szyi damie swego serca mógłby z powodzeniem użyć zamiast rąk — ogona. I to skuteczniej. Ręce natomiast — wolne mogłyby ściskać szczęście trochę niżej...

W przepełnionej sali. Niema gdzie usiąść, a nogi tak bolą. Zmęczony miast czepiać się rękami barjery, jako „ostatniej deski ratunku“ i sapać — gdyby miał, podparłby się z fasonem ogonem. A ręce z zadowoleniem założyłby wtył ostatecznie można trzymać w kieszeni jak hrabia.

Jesteśmy zbyt sfatygowani. Nieszczęściem każdego jest jeśli ma dużo znajomych. Czapki wtedy nie można utrzymać na głowie. Dokuczliwe to zwłaszcza dla łysych. Nieprzyjemnie ciągle świecić łysiną. Czy nie stokroć wygodniej byłoby się nie kłaniać a machać ogonem. Idzie sobie człowiek po ulicy i ogonem pomachuje. I kapelusza się nie niszczy i zadarty ogon nad głową wygląda jak pióropusz. A i zwierzęta inne miałyby spokój. Młodzieńcom przy kolorowych czapkach nie byłoby potrzeba przyszywać lisich czy innych ogonów, bo mieliby swoje...

Dla kobiet też znaczna wygoda. Mniej wydatków. W upał bez wachlarza można się obejść. Parę razy ogonem kiwnąć i chłodek gotów.

Nie mówię tu o złodziejach. Tym to już ogon oddałby kolosalne usługi. Na rynnę wdrapać się — odrazu, na drzewo — też.

Zresztą na wstępie zastrzegłem, że niesposób wyliczyć wszystkich udogodnień, któreby przyniosła ta inowacja. Jedno jest zupełnie pewne, że nikt nie posądziłby nas o naśladowanie małp, bo i tak w dostatecznej mierze... małpujemy innych.

Podkreślam to dlatego, bo niedawno zdarzył się taki wypadek. „Posądził“... dorożkarz. Ale opowiem od początku jak było.

Szli królowie. Pod dużą zapaloną gwiazdą i pod dobrą datą. Cały orszak przeprawiał się ze śpiewem na drugą stronę ulicy. Zamykał go czarny djabeł. Uciesznie podskakiwał, stukając wi

Doroczne zebranie Wileńskiej Rady Wojewódzkiej

Na onegdajszem posiedzeniu Rady Wojewódzkiej, o którego przebiegu pisaliśmy częściowo wczoraj, omawiano szereg ciekawych spraw. Niektóre z tych tematów omówimy w następnym numerze nieco szerzej, dziś zaś podajemy dalszy ciąg sprawozdania.

Po przerwie obiadowej omawiano działalność urzędów niezespolonych, krytykując szczególnie ostro stosunek władz skarbowych na prowincji do płatnika, a szczególnie praktykę wymiarową władz skarbowych, nie liczących się nieraz ani z życiem, ani z przepisami, a odstraszających ludność od wszelkiej inicjatywy gospodarczej. Na to p. dyr. Wojna odpowiedział, że przy nowych przepisach ordynacji podatkowej stosowana będzie większa wiara niż dotychczas w zapisy płatników.

Omawiano również plagę tajnego gorzelnictwa, kwestję z dziedziny kolejnictwa, poczt i telefonów, opłat radjowych, organizacji straży pożarnych i działalności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, przyczem radny Zan z uznaniem podkreślił szeroką akcję kredytowo-budowlaną, zapowiedzianą przez Zakład za prezesury dyr. Strzeleckiego, bardzo przychylną dla naszego terenu. Inspektor Wojewódzki zaznaczył, że akcja ochotniczych straży pożarnych rozwija się. Liczba ich w województwie wileńskiem dochodzi do 320 przy finansowej pomocy Zakładu. Wicedyrektor poczty p. Gebel zawiadomił o pewnych zniżkach telefonicznych w powiatach (powyżej 25 klm. w rozmowach z siedzibą powiatu 50% zniżki).

Na zapytanie o deficytach gospodarki rybnej lasów państwowych na jez. Narocz — dyr. Szemioth odmówił przytaczania danych, motywując to stadjum organizacyjnem tego przedsięwzięcia.

Po wysłuchaniu dezyderatów w różnych dziedzinach przystąpiono do przedstawicieli samorządu gospodarczego. Dyr. Izby Rolniczej J. Czerniewski zobrazował zagadnienia polityki rolniczej, rozwój Izby Rolniczej, która już 61% budżetu zużywa na wydatki rzeczowe i prowadzi dostosowanie do ogólnej polityki gospodarczej państwa, zajmuje się lniarstwem, zbytem płodów rolnych do wojska, spółdzielczością, wprowadzaniem ustawy hodowlanej i t. p.

Następnie Dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej Wł. Barański, w świetnem przemówieniu, które spotkało się z oklaskami na wniosek Wojewody — ujął zagadnienie całokształtu stosunków rolnictwa i przemysłu. **Dobrobyt wsi — to dobrobyt miasta i odwrotnie.** Popierając politykę „Frontem ku wsi" nie trzeba zapominać, że rozwój miast, to hodowla nowych konsumentów artykułów rolniczych. Rząd przygotowuje dyrektywy programu wschodniego dla naszych zacofanych gospodarczo terenów. Gdy program ten wejdzie w życie, trzeba będzie go wypełnić treścią, licząc na własne siły. Przykłady inicjatywy w tym względzie już się mnożą, mimo kryzysu, mimo hamulców i przestarzałych form i norm, sypiących piasek w tryby maszyny gospodarczej. Jednak można optymistycznie patrzeć w przyszłość.

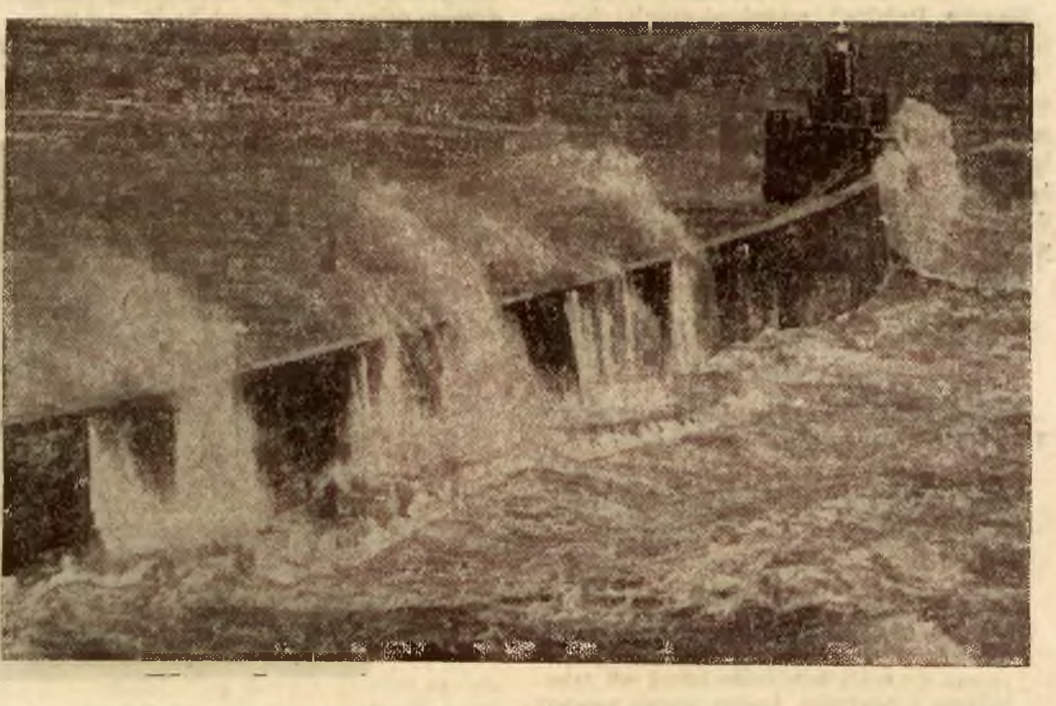
Wreszcie Dyrektor Izby Rzemieślniczej, **Młynarczyk**, dał też przykłady rozwoju działalności rzemieślniczej i pracy tej Izby.

Po dokonaniu wyborów do Wojewódzkiej Komisji Wodnej (**T. Zan**, inż. **Jensz.** i Teod. **Montwiłł**, z-cy **Szypiłło**, J. **Węckowicz** i B. **Wysłouch** z Opsy) oraz jednego członka Komisji Rozpoznawczej (radny **Firko**) omawiano wnioski radnych m. in. **Józefowicza** o powołaniu gminnych komisyj cen oraz przyjęto wnioski o oddaniu placów pocerkiewnych samorządom, obniżeniu opłat gminnych, projektowanych zmianach oddłużeniowych w kierunku obrony rolników — wierzycieli i t. p.

Wreszcie nacz. Rakowski wypowiedział głębsze uwagi o roli administracji przy ingerowaniu w życie gospodarcze. Wszystkie czynniki są potrzebne, produkcja i konsumcja, ale też i pośrednictwo. Tylko przerosty są szkodliwe. Likwidacja przerostów, ale nie hamowanie życia — oto zadanie, które prowadzi od ruiny do podźwignięcia życia gospodarczego.

Na zakończenie p. wojewoda **Bociański** podziękował z jednej strony radnym za głosy zdołu, podkreślając ich wagę i otwarte ucho władz wojewódzkich na skargi i bolączki „szarego człowieka", a z drugiej przedstawicielom samorządu gospodarczego za referaty oraz nutę optymizmu i wiary w jutro. Mimo wszystko możemy ruszyć naprzód, trzeba tylko wierzyć w zwycięstwo i mierzyć tą miarą, bić tam, gdzie największe skupienie wroga, więc u nas obecnie, w najgorsze zgęszczenie skutków kryzysu, a w ten sposób zwycięstwo zostanie osiągnięte.

Huragany w Anglji

W ostatnich dniach Anglję nawiedziły silne huragany, wskutek czego w szeregu miasteczek portowych morze wystąpiło z brzegów. Na zdjęciu —olbrzymie fale przelewają się przez wysokie molo w Newhaven.

Akademicki wiec protestacyjny przeciw prześladowaniu Polaków w Litwie

Realizując uchwałę przedstawicieli poszczególnych organizacyj akademickich, powziętą w dniu 14. 1. 1936 r., delegacja studentów USB., reprezentująca korporacje i organizacje akademickie oraz Bratnią Pomoc, udała się w dniu 15 bm. do J. M. Rektora USB. prof. dr. Witolda Staniewicza w celu przedstawienia stanowiska polskiej młodzieży akademickiej USB. w związku z uciskiem Polaków w Litwie oraz z prośbą o zezwolenie na zwołania ogólnoakademickiego wiecu protestacyjnego.

JM. Rektor Staniewicz w całej rozciągłości podzielił stanowisko młodzieży akademickiej i zezwolił na zorganizowanie w dniu 18 bm., o godz. 18, w auli Śniadeckich USB. wielkiego ogólnoakademickiego wiecu protestacyjnego przeciwko represjom antypolskim na Litwie. Jednocześnie p. rektor zwrócił się do delegacji akademików z apelem zachowania należytej powagi. Pan rektor wyraził pewność, iż polska młodzież akademicka nawet w najbardziej stanowczej akcji protestacyjnej zachowa się z godnością, jak przystało na akademika — Polaka.

W związku z tem Tymczasowy Akademicki Komitet Wykonawczy zwraca się do wszystkich polskich organizacyj akademickich w Wilnie o nieodzowne wydelegowanie przedstawicieli na zebranie organizacyjne wiecu, które odbędzie się w dniu 16 bm., we czwartek, o godz. 19 w sali ogniska akademickiego Bratniej Pomocy w Wilnie, ul. Wielka 24.

Tymcz. Akad. Kom. Wyk. Akcji Protestacyjnej.

---

dłami i machając ogonem. Nie spodobał się ten cały pochód królewski dorożkarzowi, który widocznie jak raz nic nie mógł zarobić. Z wysokości swego tronu — kozła ciął z całej siły batem. Djabeł zawył nieludzkim głosem. Królowie przyjęli wezwanie, rozgorzała bitwa. Walczono na broń jaka trafiła pod rękę. Dorożkarz mimo liczebnej przewagi królewskiej był wyraźnie górą. Koniaby nie bił, ale „te małpy co za królów przebierają się". Patrzaj, gołe łydki i korona na głowie".

Po koronach, po hełmach i szyszakach batem. Berło jednemu królowi z rąk wypadło... drugiemu korona potoczyła się po bruku jak garnek... Najbardziej ucierpiał djabeł, dorożkarz odciął mu jak brzytwą... ogon. I to tak fatalnie że bat owinął się dookoła uciętej części ogona i za chwilę dorożkarz trzymał ją w ręku jako zdobyte trofeum. To najbardziej oburzyło rozgorączkowanych bitewnych zgiełkiem królów. Realna strata. Jakże djabeł teraz będzie bez ogona (gdyby nie był sztuczny — dodam — toby nie był, a raczej był). Czysty śmiech. Królom nie do śmiechu. Kołysał nimi gniew:

— Ty, psiamać twoja, chwost oddaj, bo policję zawołamy!

Dorożkarz zląkł się groźby, ale nie posłuchał. Smagnął konia i odjechał...

— Źle z królami — rzucił jakiś przechodzień. Faktycznie. Wlekli się teraz jeden za drugim. Król murzyński melancholijnie kiwał głową. Uczepione do hełmu dzwoneczki piskliwie przerywały rezygnacyjną ciszę. Może to zresztą było końcowe działanie „ognistej wody", a może żal po przegranej?

Dobijały dosadne uwagi: „Wszeźniejszo poro nie mogli się wybrać?" „Sezon minął". „Kto im teraz co da, chyba kija..."

Słowem zapóźno. Jedni wyśmiewają, a drudzy nawet królów... biją.

Anatol Mikułko.

Wzdłuż i wszerz Polski

— **ZGON PROF. PRZYBYLSKIEGO.** Zmarł nagle w Warszawie jeden z najlepszych architektów polskich, prof. Czesław Przybylski. Profesor Przybylski jadąc taksówką ul. Poznańską do domu, zasłabł nagle i nim szofer zdołał dojechać do XI kom. pol. przy ul. Poznańskiej, zmarł. Przybyły lekarz pogotowia stwierdził zgon wskutek ataku sercowego.

Prof. Przybylski jest twórcą szeregu przepięknych budowli, zdobiących stolicę. Jego dziełem jest m. in. gmach Ministerstwa Spraw Wojskowych, Teatru Polskiego, Zakładu Higjeny przy ul. Chocimskiej i nowowybudowany gmach Funduszu Kwaterunku Wojskowego.

Prof. Przybylski był profesorem Politechniki Warszawskiej, gdzie odznaczył się również jako świetny pedagog i wykładowca.

— **ZGON WETERANA 1863 ROKU.** Zmarł we Lwowie prezes Tow. Wzajemnej Pomocy Uczestników Powstania w 1863 r. ś. p. Marjan Kuczyński, przeżywszy lat 89. Zmarły był również członkiem honorowym Zw. Obrońców Lwowa.

— TANIE POMARAŃCZE. Ostatnio odbyło się w Warszawie posiedzenie Centralnej Komisji Przywozowej, na którem został podzielony kontyngent pomarańcz hiszpańskich, przeznaczonych dla detalu.

Jest to druga transza ogólnego kontyngentu pomarańcz hiszpańskich, który — jak wiadomo — ma być rozdzielony w sezonie zimowym 1935-1936 w 4 transzach. Podział dalszych transz przewidywany jest w najbliższych tygodniach.

W kontygentach pomarańcz biorą udział 4 grupy, a mianowicie hurtownicy, detaliści, spółdzielnie i aukcja owocowa w Gdyni.

— **PRZESZŁO 10 TYS. ZŁ. KOSZTOWAŁ PROCES ZABÓJCÓW Ś. P. MIN. PIERACKIEGO. Wydział VIII karny Sądu Okręgowego przystąpił do opracowania protokółu rozprawy w procesie o mord na osobie ś. p. min. Pierackiego. Protokół ten zajmie około 1000 stron pisma maszynowego. Szczegółowe motywy wyroku gotowe będą dopiero za 2 miesiące.**

Jak się dowiadujemy, na mocy decyzji władz sądowych, wszyscy skazani w tym procesie pozostać mają w więzieniach warszawskich, aż do czasu rozprawy apelacyjnej.

Spowodu przesłuchania wielkiej liczby świadków zamiejscowych, jak i licznych ekspertyz sądowych przeciwko Łebedowi i towarzyszom koszty sądowe wyniosły przeszło 10.000 zł.

— **ZMIANA WYSTAW W ZACHĘCIE.** Salon jubileuszowy w Zachęcie zostanie zamknięty dziś, 16 stycznia. W sobotę, 18 stycznia nastąpi otwarcie nowych wystaw. Otwarte będą: wystawa nadesłanych na konkurs portretów Marszałka Piłsudskiego, wystawy zbiorowe Stanisława Śliwińskiego i zespołu grafików „Czerń i biel", kolekcje prac H. Szczyglińskiego, K. Wróblewskiego i B. Zinserlinga oraz wystawa ogólna.

— **WIELKOPOLSKA STRACIŁA 200 MILJ. ZŁ. WSKUTEK KLĘSKI SUSZY. Poznańska agencja „Zachód" komunikuje:**

Klęska posuchy nie rzuca się tak w oczy jak inne kataklizmy żywiołowe. Dlatego też doniosłość jej nie jest przez ogół dostatecznie oceniana.

Dla uprzytomnienia jej rozmiarów wystarczy jednak jedna, lecz jakże wymowna cyfra, według tymczasowego szacunku urzędowego, a podanego przez agencję „Zachód" ponad 200 miljonów złotych.

— NAJSTARSZE SIECI KASZUBSKIE. Najstarszą siecią rybaków kaszubskich, łowiących w pow. kartuskim jest tak zwana klepa. Nazwa sieci jest rodzima, a pochodzi od klepek, czyli cienkich deseczek, które w odstępach od 1—2 m. są przy sieci przywiązane. Na podstawie dokumentów ustalono, że klepa jest w użytku lądowych rybaków kaszubskich już od początku XIV w. Pochodzenie jej wywodzi się z prawej strony Wisły, gdzie znana była znacznie wcześniej. Drugą niemniej prastarą siecią jest powszechnie używana kłomka, znana pod innemi nazwami w całej Polsce. Łowy kłomką odbywają się na Kaszubach tylko nocą.

NOŻYCAMI PRZEZ PRASĘ

„LINJA PODZIAŁU".

Niedzielna „Gazeta Polska" zamieszcza artykuł p. t. „Linja podziału", który wywołał olbrzymie echo i jest stale żywo komentowany. Przytaczamy go w celniejszych wyjątkach:

Okres lat 1926—1935 charakteryzowało w Polsce wzrastanie uznania autorytetu Piłsudskiego. Ze wszystkich procesów psychicznych, jakie miały miejsce — ten proces był najważniejszy. Wizja Jego Polski, Polski mocnej i niezależnej — stawała się dla coraz szerszych mas zrozumiała i, w ich poczuciu psychicznem — osiągalna. Główna linja podziału społeczeństwa polskiego, w latach owych. jak zresztą już nieraz i wcześniej — przebiegać poczynała pomiędzy tymi, co żywili ufność. że Polska może być potężna i że Piłsudski ją do tego prowadzi — a tymi którzy nie wierzyli. aby taką Polskę stworzyć było można. Przyczem, z każdym rokiem, liczba tych drugich: nieufnych, niepewnych, zwątpiałych — malała. To była treść procesu duchowego, stającego się w Polsce. Ci wszyscy, którzy przeciwstawili się Piłsudskiemu. w coraz mniejszej mierze czynili to z przekonania, w coraz większej ze względów na obronę swoich egoistycznych interesów, uporów przyzwyczajeń i przywilei. Okres lat 1926—1935 można nazwać okresem stopniowego jednoczenia się narodu wokół idei Polski mocnej i rządzonej wedle wskazań rozumu, jednoczenia opartego na wierze w osiągalność tego ideału ....

Główne zjawisko w psychice polskiej, jakie obserwujemy w okresie, który upłynął od dnia 12 maja 1935 roku do chwili obecnej —jest to zjawisko zachowania się i załamania tamtego procesu psychicznego. Nie jest to jeszcze objaw bardzo szeroki, nie ogarnął mas ludzkich, odbywa się głównie w t. zw. inteligencji. „Dół" po dawnemu pragnie być rozumnie rządzony, pragnie porządku i ładu. Istnieje tam tymczasem tylko niepokój. czy ów ład i porządek będą zapewnione. Ale w łonie niektórych kół inteligenckich. to jest tej warstwy. której zadaniem jest właśnie wytwarzanie świadomości narodowej powstał niewątpliwie prąd reakcji przeciw temu. co wniosły do psychiki polskiej lata 1926—1935. Prąd. którego mniej lub więcej uświadomioną treścią jest niewiara w możliwości trwałej przebudowy zarówno ustroju, jak i charakteru polskiego.....

Biorąc asumpt z błędów istotnych lub urojonych, jakie popełniły gabinety lub administracja w okresie rządów Marszałka Piłsudskiego — wysuwa się dezyderaty. zmierzające do zmiany zasadniczego kierunku polityki pomajowej.

Kto głosi te hasła? Nie jest to domena żadnego ugrupowania społecznego. żadnej grupy w łonie dawnego obozu pomajowego. Niema właściwie różnic między tonem oświadczeń prawicowego księcia Janusza Radziwiłła i radykalizującego senatora Felicjana Lechnickiego. W „Czasie" i pismach, nazywających się „radykalnemi", znajdujemy nieraz te same argumenty i te same zwroty. Linja podziału nie biegnie tu bowiem wedle koncepcyj politycznych. Dzielić poczyna ludzi zgoła inaczej — wedle ich wiary i charakteru. Są w Polsce ci, co wierzą, że w r. 1926 strącona została na zawsze do grobu Polska stara. Polska przedrozbiorowa, Polska szlachecka, pełna gwarów i swarów. samowoli i nieodpowiedzialności. frakcji i fakcji, bezsilna choć hałaśliwa i buńczuczna. I są w Polsce ci, co nie wierzą, aby można było rządzić tym krajem bez schlebiania egoizmom klasowym i stanowym, bez „czapki i papki", bez demagogji i zjednywania sobie kresek — niegdyś retoryka o równości szlacheckiej. dziś retoryką na temat „świata pracy". Są ci, co wierzą. że można prowadzić dalej dzieło przez Piłsudskiego rozpoczęte i są ci — którzy sądzą. że gdy Go zabrakło — dzieło to ulegnie likwidacji. a tylko jedni sądzą, że lepiej będzie zlikwidować je „na prawo", a inni. że lepiej je zlikwidować „na lewo".

I tu biec poczyna dzisiaj istotna linja podziału. Nie widzimy jej jeszcze wyraźnie. Ale stopniowo, powoli, stale — owa linja podziału stawać się będzie, jak wododział. coraz bardziej rozstrzygającą o przyszłych losach Polski. I wcześniej, czy później po jednej stronie barykady znajdą się ci wszyscy. którzy zechcą likwidować Polskę pomajową, po drugiej — ci. którzy zechcą ją utrwalać. wzmacniać, dalej w górę dźwigać.

Sądzimy, że nadchodzi dziś dzień, w którym warto, aby każdy uczynił rachunek sumienia, aby przed samym sobą odpowiedział uczciwie na pytanie, czy chce jednego. czy drugiego, czy wierzy, czy też zwątpił?

My zaś, to znaczy ci wszyscy, którzy już rachunek sumienia zrobili i odpowiedzieli sobie. że sprzeciwią się próbie cofnięcia Polski do czasów przedmajowych z całą decyzją i z całą determinacją, na jaką nas stać — my wszyscy — winniśmy już chyba swój głos ostrzeżenia podnieść i powiedzieć wyraźnie, że walka z nami łatwa nie będzie. Dla nikogo.

Artykuł ten wywołał istną powódź komentarzy w prasie opozycyjnej — prawicowej i lewicowej. Tak np dla „Warszawskiego Dziennika Narodowego" „jest jasnem kto staje przeciw komu. na jakie obóz rozpada się odłamy".

Narazie rejestrujemy fakt, że ludzie tego obozu zaczynają zajmować pozycje „po dwóch stronach barykady",

„Głos Narodu" zapowiada, że „społeczeństwo stanie naren po stronie tych, co myślą o trzeciej „Jutrzejszej Polsce" (Drittes Reich?). A więc po żadnej z dwóch stron barykady.

B. senator B. Koskowski w „Kurjerze Warszawskim" pisze:

Rzecz jasna, że konsekwentniejszymi Piłsudczykami są ci, którzy nie wierzą, aby jakakolwiek grupa personalna, ożywiona tylko żądzą władzy, mogła kontynuować bez żadnej zmiany dzieło pomajowe wtedy, gdy niema już tak ważkiego autorytetu osobistego. Rządzić po dyktatorsku bez dyktatora wydaje się im złudzeniem i ryzykiem, nie mającem pomyślnego precedensu w historji. Otóż „Gazeta Polska" nie godzi się na tę roztropną skromność i grozi jej zwolennikom walka, przypisując im gołosłownie chęć nawrotu do czasów przedmajowych, co w oczach autorów artykułu identyfikuje się z obrazem bezrządu.

M. Niedziałkowski w „Robotniku" twierdzi, że:

Opinja publiczna przyjęła ten artykuł. jako „atak frontowy" na gabinet pp. Kościałkowskiego i Kwiatkowskiego. Intencje autora są w tym wypadku raczej obojętne.

W zakończeniu artykułu p. Niedziałkowski pisze:

Gdy „Gazeta Polska" komunikuje, że „walka z nami łatwa nie będzie dla nikogo". należy uwypuklić i stronę odwrotną medalu. Powrót Panów do pełni władzy tak samo łatwo nie przejdzie.

Prasa prorządowa narazie w sprawie tego artykułu się nie wypowiedziała. Nie odezwały się nawet organy osób przez „Gazetę Polską" wymienionych. Natomiast prasa opozycyjna zawcześnie zaczęła trąbić w rogi triumfalne. O ile bowiem jakieś zagadnienia lub spory będą musiały być rozstrzygnięte — stanie się to wewnątrz obozu, który stał za Józefem Piłsudskim. Komentatorowie z „Warsz. Dziennika Narodowego" lub „Robotnika" nic na tem nie skorzystają.

To jedno jest niewątpliwe.

NIEZNANA DOTYCHCZAS ROLA DZIENNIKARZA.

„Robotnik" w „Uwagach po wyroku wileńskim" pisze m. in.:

Uwaga druga dotyczy zachowania się w toku procesu dziennika „Słowa" i jego redaktora naczelnego p. St. Mackiewicza—Cata. Publicysta wziął na siebie rolę **zastępcy** prokuratora, ba, **zastępcy** urzędu śledczego. Dzień po dniu. oskarżał, atakował świadków obrony, „gnębił" profesorów U. S. B. — zaciekle, z pasją, w jakiemś nieustannem, prawie chorobliwem podnieceniu. Publicystyka polska nie znała dotychczas **takiej roli** dziennikarza i dziennika. Ludzie czytali wywody „Słowa" ze szczerem zdumieniem... Przecie to były wystąpienia wręcz niewiarygodne!

erg.

Delegacja wsi nadnaroczańskich u p. wojewody

Dnia 15 b. m. p. wojewoda wileński Ludwik Bociański przyjął delegację wsi nadnaroczańskich, która prosiła p. wojewodę o zezwolenie na połów ryb w jeziorze Narocz na prawach takich samych, jakie posiada dzierżawiąca jezioro Dyrekcja Lasów Państwowych. Chodzi mianowicie o zezwolenie używania do połowu sieci o identycznych wymiarach oczek, jakich używa Dyrekcja Lasów Państwowych, a jakich nie wolno używać wieśniakom.

Pan wojewoda przyrzekł sprawę przychylnie rozpatrzeć. (B)

Zbiórka na fundusz pomocy dla ludności polskiej w Litwie

Realizując uchwałę wiecu protestacyjnego 5 bm., Komitet Wykonawczy wiecu w Wilnie przeciwko uciskowi Polaków na Litwie z dn. organizuje w dniu 19 stycznia rb. pierwszą wielką zbiórkę publiczną na rzecz „Funduszu Pomocy dla uciśnionej ludności polskiej na Litwie". Komitet Wykonawczy odwołuje się do ofiarności społeczeństwa wileńskiego i prosi — „niech żaden wilnianin nie odmówi chociażby drobnej ofiary dla naszych braci na Litwie".

Sobór staroobrzędowców

W dniu 17, 18 i 19 lutego rb. odbędzie się w Wilnie trzeci ogólnopolski Sobór Wschodniego Kościoła Staroobrzędowego.

Sobór ten, który, jak wiadomo, stanowi najwyższą władzę tego Kościoła, zajmie się bieżącemi sprawami kanonicznemi i organizacyjnemi, dokona w myśl ustawy i statutu wyborów nowej Rady Naczelnej Staroobrzędowców, sądu duchownego oraz rozpatrzy sprawy budżetowe i szkolne.

Poprzednie Sobory odbyły się również w Wilnie w latach 1925 i 1930.

W tym czasie został całkowicie ustalony stosunek prawny Państwa do Kościoła Staroobrzędowego i statutu wewnętrznego.

W związku z projektowanym soborem p. wojewoda wileński Ludwik Bociański przyjął w dniu 15 bm. wiceprezesa Rady Naczelnej Staroobrzędowców posła Borysa Pimonowa, który złożył na jego ręce pismo prezesa Rady Naczelnej Staroobrzęd. do p. min. W. R. i O. P. w tej sprawie (B)

—|::|—

Apel Federacji

Federacja PZOO województwa wileńskiego wzywa wszystkie związki sfederowane do jak najliczniejszego wzięcia udziału w ogólnej manifestacji przeciwko uciskowi Polaków w Litwie.

Zbiórka w dniu 19 bm. (w niedzielę) na placu Łukiskim o godz. 12 ze sztandarami. Na placu Łukiskim ustawi Związki komendant Federacji.

Po przemówieniach odbędzie się pochód przez miasto ulicami: Mickiewicza, Zamkową, Wielką do Ostrej Bramy, gdzie przed Sercem ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego odbędzie się defilada.

Pochód zostanie rozwiązany na placu za Ostrą Bramą.

Jak to nazwać?

Na ulicach Paryża ukazał się niedawno młody człowiek na welocypedzie własnej konstrukcji, który tymczasem nie ma jeszcze nazwy. Pewno ją nieprędko otrzyma bo na „oko" maszyna ta nie wygląda na zbyt praktyczną i wygodną w użyciu, chociaż przynosi zaszczyt pomysłowości konstruktora.

Na wileńskim bruku

TANIE WĘDLINY I PRZEJŚCIOWA BRAMA.

Powie ktoś co ma wspólnego piernik do wiatraka. A ma! Udowodnił to mieszkaniec miasta Wilna Marjan Balcewicz, który szukając nagwałt „zarobku" z zestawienia dwóch pojęć, zawartych w tytule, potrafił wyciągnąć dla siebie korzyści materjalne.

Jak się to stało? Zwyczajnie. Spotkał na ulicy swoją znajomą, Weronikę Segastowiczową, przybyłą do Wilna ze wsi Bobrówka w celu nabycia tutaj towarów dla swego sklepiku, bowiem słyszała, że obecnie spowodu hasła „Frontem do wsi" ma się podnieść zdolność nabywcza ludności wiejskiej. To też przybyła do miasta, by na wszelki wypadek „zatasować" większą ilość towaru do swego kramu.

Spotkał więc Balcewicz swoją znajomą ze wsi. dowiedział się poco przybyła i zaproponował:

— Mam dla kumy interes. Niezwykle tanie wędliny. W tajemnicy powiem: możliwe, że wędliny są „zwędzone", ale cena! Zdziwisz się, kuma.

Segastowiczowa uwierzyła i udała się wraz z Balcewiczem na W. Pohulankę. Wreszcie stanęli przy bramie domu Nr. 27.

— To tutaj, powiedział Balcewicz. — Ty, kochana, nie możesz tam wejść. Daj mi pieniądze i worek i czekaj cierpliwie. Wnet wrócę z towarem.

Daremnie Segastowiczowa czekała. Więcej już nie zobaczyła, ani Balcewicza, ani wędlin, ani worka, ani swoich pieniędzy.

Po upływie trzech godzin zgłosiła się z żalami do komisarjatu. Dodać jeszcze należy, że Segastowiczową skusiły tanie wędliny, a brama domu Nr. 27 przy ul. W. Pohulanka — jest przejściową.. (c)

NIE SEZONOWA... KRADZIEŻ.

Gdy rybak i łódkarz Władysław Możejko (Obozowa 84) wpadł do komisarjatu, rozpoczął od tego, że zaczął kląć pogodę.

— Żeby szlag trafił tę zimę. Wszystkiemu ona winna. Gdyby Wilja o tej porze była, jak zwykle, pokryta lodem, tobym nie miał nieprzyjemności.

A nieprzyjemność jego była wcale nie sezonowa. W nocy z prawego brzegu Wilji nieznany sprawca skradł dwie łódki i popłynął na nich.

BEZROBOTNA...

Wczoraj w bramie Nr. 20 przy ul. Ostrobramskiej młoda niewiasta napiła się mieszanki esencji octowej i jodyny. Desperatkę przewieziono do szpitala. Tam też ustalono, że nazywa się Janina Bacewiczowa. zam. przy ul. Chocimskiej 11.

Na pytanie co skłoniło ją do zamachu samobójczego uratowana odrzekła:

— jestem bezrobotną.. (c)

8-LETNI ICEK

Znaleziono go wczoraj w korytarzu Opieki Społecznej. Stał w kącie i płakał. W małej rączce ściskał kartkę.

„Nazywa się Icek Pupko. Podrzuciła go matka z biedy. Prosi dobrych ludzi ulokować go w przytułku".

Icka umieszczono w przytułku. (c)

„JASNOWIDZ" I ZŁODZIEJ.

Donieśliśmy już o zdemaskowaniu „syna Indyj" „Kara—Kuma", który podając się za „fakira" i „jasnowidza" zdołał wyłudzić od szeregu osób większe sumy.

Jak się obecnie dowiadujemy, udowodniono mu ponadto około 15 kradzieży. Terenem jego działalności była cała Polska. Okradał swych klijentów w Krakowie, Rzeszowie, Stanisławowie, Lwowie, Równem, Lublinie, Warszawie, Gdyni, Suwałkach, Białymstoku, Grodnie, Wilnie i Zakopanem. (c)

PRZY STACJI BENZYNOWEJ.

Na placu Katedralnym znajduje się popularna wśród szoferów stacja benzynowa. W nocy świeci zdaleka, niby latarnia morska wabiąc ku sobie „spragnione" benzyny taksówki.

Wczoraj wieczorem pewien szofer nie zapłacił właścicielowi stacji za benzynę. Kłótnia rychło przeszła w bójkę. Ucierpiał na tem i to bardzo dotkliwie, właściciel stacji Zenon Wojciechowski, zam. przy zaułku Dobroczynnym 8. Szofer odznaczający się widocznie większą siłą mięśni pobił Wojciechowskiego, wybijając mu 5 zębów.

Podwójnie poszkodowanego właściciela stacji benzynowej opatrzyło pogotowie ratunkowe. Szofera zatrzymano (c)

CZYJ ZEGAREK?

W lombardzie „Kresowja" przy ulicy Hetmańskiej znaleziono damski zegarek ręczny. Zegarek znajduje się do odebrania w I Komisarjacie Policji Państwowej. (c)

KATASTROFY.

Przedwczoraj w południe przy zbiegu ulicy Mickiewicza i placu Katedralnego zderzył się autobus „Arbonu" z samochodem wojskowym. Oba wozy zostały uszkodzone.

Tegoż dnia przy zbiegu ulic Niemieckiej i Trockiej zderzyła się taksówka z dorożką konną. Dorożka uległa poważnemu uszkodzeniu. Taksówkarz ulotnił się. (c)

WYSTRZEGAJCIE SIĘ, KUPCY

Policja otrzymała informację, iż w podróży okrężnej dookoła Polski w Wilnie zatrzymało się dwóch oszustów, którzy stosują w Wilnie dotychczas jeszcze nie praktykowany trick.

Polega on na tem, że oszuści wchodzą do większej firmy i coś kupują. Gdy sprzedawczyni wydaje im kwit, by wpłacić należność do kasy, manewrują zręcznie koło kasy. następnie sami zaopatrują kwit w pieczątkę „zapłacone", wręczają kwit sprzedawczyni. otrzymują towar i ulatniają się. Podobno w ten sposób dokonali już szeregu oszustw w naszem mieście. (c)

PISZĄ DO NAS

Z zagadnień oświaty pozaszkolnej

NIEPOROZUMIENIA.

Każdy, kto obserwował bliżej życie ludności wiejskiej i robotniczej, musi stwierdzić, że pomimo lichych warunków egzystencji, w jakich się ona znajduje, wśród szerokich mas ludowych występują obecnie dwa charakterystyczne zjawiska: jednem jest mocny **głód przeżyć kulturalnych**, drugiem **silny pęd do organizowania się**, wyzyskiwany często przez czynniki niepowołane.

Szkoła powszechna, w przeważnej mierze na terenie wiejskim o niższym stopniu organizacyjnym, jest w stanie przy najlepszych chęciach, dając tylko pewne elementarne podstawy, rozbudzić ten głód i umożliwić technicznie po przez naukę czytania i pisania dalszą pracę samokształceniową. A na taką pracę przedewszystkiem jest skazana decydująca większość tej młodzieży, przed którą drzwi średnich i wyższych zakładów naukowych, ze względów gospodarczych są mocno zatrzaśnięte. W tych warunkach dzisiaj bardziej, niż kiedykolwiek **przed oświatą pozaszkolną leży olbrzymie pole działalności.**

Gdyby nawet sprowadzała się ona tylko do walki z różnemi objawami pierwotnego i powrotnego analfabetyzmu, to i ten fakt usprawiedliwiałby w dostatecznym stopniu rację jej istnienia. Lecz jej zakres jest daleko szerszy. Z drugiej strony mylą się ci wszyscy, którzy w oświacie pozaszkolnej pragnęliby upatrywać jakiś mniej czy więcej generalny środek, służący do przebudowy istniejącego ustroju społeczno - gospodarczego, lub do walki z szeregiem wtórnych objawów kryzysu. A w tak modnych i częstych obecnie atakach na oświatę pozaszkolną i z tego rodzaju stanowiskiem spotkać się można.

POD ZNAKIEM RACJONALIZACJI.

W okresie przedniepodległościowym praca oświatowa posiadała w przeważającej mierze charakter agitacyjno - filantropijny. Wierząc w jej potęgę, deklamowano wzniośle, że „Oświata ludu dokona cudu" i w oczekiwaniu na ten „cud", walczono wytrwale na wszystkich polach z najazdem. Sam typ ówczesnego oświatowca był postacią piękną i nader romantyczną. Ówczesna rzeczywistość polska pełna była „siłaczek" i „ludzi bezdomnych".

Z chwilą odzyskania niepodległości sytuacja uległa radykalnej zmianie. Nowe warunki życia gospodarczego i politycznego, demokratyzacja oświaty, organizacja aparatu państwowego, który przejął na siebie w sposób mocno rozszerzony dotychczasowe funkcje tajnego szkolnictwa, oto najważniejsze fakty z tej dziedziny, które dotyczą także i oświaty pozaszkolnej. Jednocześnie z tem skończył się także i dawny okres spóźnionego romantyzmu w dziedzinie oświatowej.

Nowy plan polityki oświatowej na odcinku pozaszkolnym, opracowany przez władze szkolne, a realizowany przy współudziale samorządu i organizacyj społecznych, obejmując przy zmienionych metodach i formach pracy rozszerzony zakres zagadnień, powołał do życia szereg placówek tak w dziedzinie teoretycznej, jak i na odcinku najważniejszym, praktycznym. Placówki te rzecz prosta musiały dysponować pewnym ustalonym budżetem oraz stałymi pracownikami i działać według określonego planu. Od 1928 r. czyli od momentu rozszerzonej ingerencji państwa w zakresie oświaty pozaszkolnej, został stopniowo zorganizowany przez władze szkolne aparat instruktorski, który przejął całokształt spraw w zakresie akcji kulturalno — oświatowej wśród dorosłych. Instruktorzy prawie w całości rekrutowali się i rekrutują w dalszym ciągu z czynnych nauczycieli szkół powszechnych i średnich, czasowo przydzielanych do tego rodzaju funkcyj. Dlatego też ich kontakt ze szkołą i ogółem nauczycielstwa z tytułu wspólnej pracy i przynależności zawodowej pozostał stale i jak najżywszy.

TROCHĘ CYFR.

Czy tego rodzaju organizacja pracy oświatowej jest celowa? Czy nie należało raczej oświatę pozaszkolną pozostawić P. M. S., „panienkom ze dworów" i innym postaciom i formom urzeczywistnionej filantropji społecznej? Czy państwo, którego wzrastającą stale omnipotencję na każdym kroku dostatecznie odczuwamy, miało się wyrzec wszelkiej inicjatywy i ingerencji w tej tak ważnej dziedzinie podniesienia poziomu kulturalnego mas, przy pozostawieniu zresztą daleko idącej swobody poszczególnym jednostkom i organizacjom? Jakiż jest wreszcie konkretny dorobek tej pracy, szczególnie na naszym, tak skomplikowanym socjalnie i narodowościowo terenie?

Na te wszystkie i szereg innych pytań daje wyczerpującą odpowiedź: „Z Oświaty Pozaszkoln. w Okr. Szkolnym Wileńskim sprawozdanie za r. 1934-35", łącznie z wytycznemi programowemi na rok 1935-6. Jest to poważnych rozmiarów tom, liczący 310 str. bitego druku. Zawiera on obszerne informacje o celach i zadaniach O. P., czynnikach, formach i metodach pracy oświatowej, oraz w części szczegółowej niezwykle bogaty i przejrzyście ułożony materjał sprawozdawczy.

Dla ilustracji rozmiarów i zasięgu pracy społeczno-oświatowej przytoczymy trochę cyfr tylko z dwóch jej działów: systematycznego kształcenia dorosłych i bibljotekarstwa. W dziale systematycznego kształcenia na terenie Okr. Szk. Wil. trzystopniowych **kursów dla dorosłych (5-miesięcznych) w ub. r. było prowadzonych 386 o 7903 słuchaczach**, których w wieku do lat 18 było 3005 os., od 18—21 osób 2636 i 2263 w wieku ponad lat 21. **Trwały one 13.281 dni, obejmując 36.213 godzinnych jednostek lekcyjnych.**

Kursów dokształcających dla młodocianych funkcjonowało w tym czasie 13 o 397 słuchaczach, 654 dniach nauki i 2306 godzinach. Społecznych kursów samokształceniowych o czasokresie 3—5 mies. było 20 o 1320 słuchaczach. Sprawozdanie zawiera także dane o kursach o charakterze praktycznym (kroju i szycia, higjeny, gospodyń wiejskich i t. d.), które były organizowane na szeroką skalę łącznie z zainteresowanemi organizacjami społecznemi.

W dziale planowej akcji bibljotekarskiej, zapoczątkowanej w 1929 r. organizacją Powiatowych Central Bibljotek Ruchomych dorobek jest następujący: w 20 wymienionych Centralach **znajduje się 24.642 tomów podzielonych na 232 komplety**, które znajdują się w ustawicznym ruchu. Z kompletów tych **korzystało 11.217 czytelników.** W ostatnim roku liczba tomów w porównaniu do r. 1923-34 zwiększyła się o 22%, kompletów o 26%, czytelników o 57%, budżety (zapomogi samorządów, dotacje władz szkolnych, inne źródła) o 65%. **Bibljotek gminnych zorganizowano 47. Liczą one 25.030 tom.** Pozatem uporządkowano i oddano do użytku publicznego **64 bibljotek organizacyj społecznych o 44.141. tom.**

Lecz gdybyśmy wzięli i inne działy pracy jak akcja świetlicowa, działalność teatrów i chórów ludowych, czytelnictwo czasopism, akcja odczytowa i t. d., to w każdem z nich dorobek niewątpliwie jest duży. Zasługuje to na podkreślenie tem bardziej, że całokształt tej działalności opiera się prawie w całości na bezinteresownej pracy nauczycielstwa, przeważnie należącego do Z. N. P. i więcej niż skromnych środkach materjalnych. Dorobek też ten i warunki pracy winny służyć za podstawowe kryterjum przy ocenie akcji O. P. i ludzi, którzy biorą w niej udział.

ATAKI.

Lecz pomimo niewątpliwych wyników pracy, będącej rezultatem zgodnej koordynacji szeregu czynników, od pewnego czasu na O. P. i aparat instruktorski odbywa się systematyczny i często krzywdzący atak. Wystarczy przypomnieć choćby niedawny artykuł p. St. Szantera [1]), który bez głębszego uzasadnienia w sposób kategoryczny potępia pracę instruktorów na terenie Kuratorjum Wileńskiego i domaga się natychmiastowej likwidacji o. p. w obecnej, a więc wypracowanej na podstawie długoletniego doświadczenia formie. Nie jestem instruktorem o. p. i dlatego mogę się do tej kwestji ustosunkować objektywnie. Jest w Polsce także szereg innych elementów, które są negatywnie usposobione do każdej wogóle szerszej akcji oświatowej.

Rozumieją one bowiem dobrze, że **pomiędzy wzrostem poziomu kulturalnego, a uświadomieniem społecznem mas istnieje bardzo ścisły związek.** Jedyną koncesją, do której byłyby te grupy skłonne w dziale oświatowym, to nawrót do metod filantropji, sielankowej dobroczynności, pojmowanej jako specyficznego rodzaju „służba społeczna" **pod kontrolą warstw uprzywilejowanych.**

Poważnym również argumentem, który w dyskusjach na temat projektów likwidacji obecnych form pracy O. P. odgrywa doniosłą rolę, to kwestje natury finansowej. Wobec kompresyj budżetowych, podnoszone jest zagadnienie, czy nie celowszem byłoby, zamiast utrzymywać aparat instruktorów i ponosić inne wydatki rzeczowe, przeznaczyć te fundusze na organizację nowych szkół? Nasuwa się pytanie, **co jest rzeczą ważniejszą, czy otwarcie np. na terenie Kuratorjum Wil. około 35 szkół jednoklasowych o 2 tys. 500 uczniach, czy też likwidowanie analfabetyzmu na systematycznych kursach wśród trzykrotnie większej liczby dorosłych osób, biorących już udział w życiu społecznem i gospodarczem?**

Czy celowem byłoby także za powyższą cenę **zrezygnować z planowej akcji w dziedzinie bibljotekarstwa, świetlic, odczytów, teatrów i chórów ludowych, dokształcania przodowników i t. d.?**

Są głosy, że całokształt pracy w dziedzinie O. P., byłyby w stanie prowadzić w dalszym ciągu istniejące obecnie organizacje społeczne (Zw. Strzelecki, Z. N. P., Zw. Mł. Wsi, Kółka Rolnicze, P. M. S., Stow. Mł. Kat. i t. d.). Lecz pomijając już kwestję różnic ideologicznych pomiędzy niemi, byłoby to wątpliwe ponieważ każda z tych organizacyj posiada a) ograniczone pole działalności ze względu na cele, zadania i zakres pracy, kategorje członków oraz ich zainteresowania b) żadna z nich nie ma charakteru powszechnego, c) poza działem prowadzonym przez poszczególne organizacje, istnieje szereg zagadnień wspólnych, lub wyodrębniających się z zakresu ich zadań i kompetencyj.

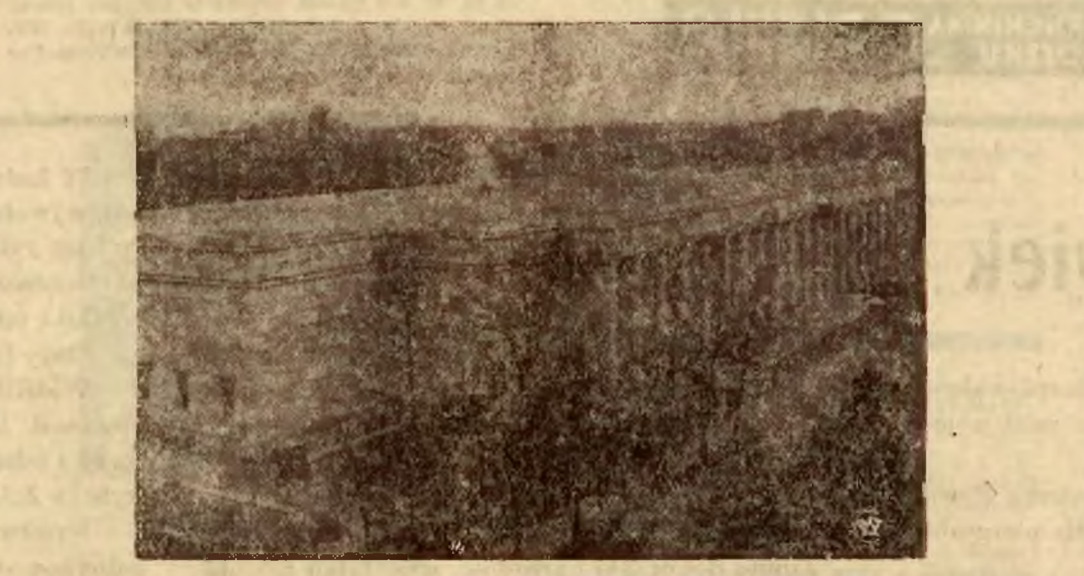
Niewątpliwie, w dziedzinie pracy społeczno-oświatowej istnieje szereg objawów ujemnych, które należałoby przedyskutować i usunąć. Jednakże przy ich ujawnianiu najbardziej właściwym i kompetentnym czynnikiem tak w tej kwestji, jak i w sprawie dalszego istnienia O. P. w obecnych formach i organizacyjnych winny być te masy, które z niej korzystają.

Czy projekty zabrania im możności dalszego samokształcenia, pozbawienia ich urządzeń oświatowych, bibljotek, czytelni, świetlic, kursów, przedstawień, chórów, a w związku z tem i szeregu przeżyć kulturalnych należałoby uznać za fakt dodatni, za wyraz postępu społecznego? Jeśli tak, to mają całkowitą rację dotychczasowi jednostronni krytycy i antagoniści oświaty pozaszkolnej, ma rację przedewszystkiem p. St. Szanter, utalentowany autor broszury o „Odrodzeniu cywilizacji" i wzmiankowanego artykułu o „oszczędnościach i szkolnictwie".

J. Szkop.

[1]) St. Szanter — Oszczędności a szkolnictwo. „Kurjer Wil." z dn. 22.XII 1935 r. Nr. 351.

Pałac sztuki niemieckiej w Monachjum

W najbliższym czasie otwarty zostanie w Monachjum przy ulicy Księcia Regenta Pałac Sztuki Niemieckiej. Będzie to piękny gmach w stylu umiarkowanie nowoczesnym, mający 175 m. długości.

Tragiczny wypadek na przejeździe kolejowym

Wczoraj w nocy na przejeździe kolejowym „Czarny Trakt" na linji kolejowej Wilno—Nowo-Wilejka wydarzył się tragiczny wypadek. Pociąg pasażerski najechał na dorożkę konną. Dorożkarz Jan Jabłoński, zam. stale we wsi Kropiwnica został zabity.

Pociąg niezwłocznie zatrzymano. Po stwierdzeniu faktu, że dorożkarz nie żyje, zwłoki pozostawiono na miejscu pod ochroną jednego z konduktorów, zaś pociąg, po oczyszczeniu toru, ruszył w stronę Wilna, dokąd przybył z opóźnieniem.

Na marginesie powyższego wypadku należy zaznaczyć, że TUŻ POD SAMEM WILNEM ZNAJDUJĄ SIĘ DWA PRZEJAZDY KOLEJOWE: NA CZARNYM TRAKCIE ORAZ PRZY UL. BOBRUJSKIEJ, KTÓRE POZBAWIONE SĄ JAKIEGOKOLWIEK ZABEZPIECZENIA.

Brak szlabanu ochronnego, uprzedzającego przechodniów i przejeżdżających o nadejściu pociągu spowodował właśnie wczorajszy wypadek. Śpiący dorożkarz, ufający, że koń sam odnajdzie drogę do domu, nie mógł zauważyć niebezpieczeństwa. Władze kolejowe powinny zająć się tą sprawą i zaopatrzyć oba przejazdy w szlabany.

Jak nas informują, zwłoki zabitego znaleziono nad ranem BEZ BUTÓW. Gdzie się podziały buty? Jak twierdzą okoliczni mieszkańcy, zostały skradzione.

Zwłoki tragicznie zmarłego zostały przewiezione wczoraj zrana do kostnicy przy szpitalu Św. Jakóba. (c)

Wieści i obrazki z kraju

Mołodeczno

— ZABÓJSTWO. W dniu 12 b. m. o godz. 21,30, w Zarudziczach, gm. bienickiej, w czasie bójki na tle porachunków osobistych Jan Bućko zabił uderzeniem noża w szyję Aleksandra Dudkę, mieszkańca zaścianka Bobryno, gm. bienickiej. Bućkę zatrzymano.

— KOMISJA DO BADANIA CEN na pow. mołodeczański — po przekalkulowaniu cen na artykuły pierwszej potrzeby — ustaliła następujące ceny:

1 litr nafty — 0,36 zł. w Mołodecznie, Kraśnem, Olechnowiczach i w miejscowościach odległych od tych miasteczek w promieniu 10 km. W miejscowościach dalszych cena 1 litra nafty wynosi gr 38.

1 kg. cukru kryształu — zł. 1,04
1 kg. chleba razowego — zł. 0,15;
1 kg. chleba szarego — zł. 0,22;
1 kg. chleba białego — zł. 0,28,
1 kg. mięsa wołowego — zł. 0,72;
1 kg. kotletówki — zł. 1,10;
1 kg. słoniny — zł. 1,30—1,40;
1 kg. sadła — zł. 1,35—1,45.

— Z PRAC KOŁA ZWIĄZKU INWALIDÓW. W dniu 12 b. m. w Mołodecznie odbyło się zebranie informacyjne członków Koła Powiatowego Zw. Inwalidów Wojennych R. P. z udziałem Stanisława Chrystowskiego — prezesa zarządu okręgowego w Wilnie.

Prezes Koła Marjan Łysak złożył sprawozdanie z działalności i podkreślił, że z preliminarza budżetowego w wysokości zł. 1.300 wydano na zapomogi bezzwrotne inwalidom, wdowom i sierotom zł. 500,70, co stanowi 42% ogólnego budżetu.

Koło liczy 120 członków, z żadnych subsydjów nie korzysta i fundusze czerpie z prowadzonego sklepu wódczanego oraz składek członkowskich, opłacanych regularnie przez 86 członków, reszta bowiem członków od tych opłat została zwolniona wskutek ubóstwa. Członkowie wykazują wielkie zainteresowanie działalnością swego Koła, o czem świadczy fakt, iż mimo zły stan dróg i opady atmosferyczne na zebranie Koła przybyło 90 członków z najdalszych miejscowości powiatu.

***

W dniu 12 b. m. w Mołodecznie w wyniku zebrania organizacyjnego powstało Koło Związku Zawodowego Pracowników Dróg Kołowych im. Marszałka Piłsudskiego, którego centralna siedziba mieści się w Warszawie.

Postawy

— PROTEST PRZECIW PRZEŚLADOWANIOM POLAKÓW W LITWIE.

13 b. m. z inicjatywy miejscowego zarządu Federacji PZOO odbyła się w Postawach na pl. Marszałka Piłsudskiego wielka manifestacja przeciwko gwałtom litewskim, wyrządzanym ludności polskiej w Litwie.

Po wysłuchaniu przez przeszło dwutysięczną rzeszę obywateli przemówień Kochalskiego i Śliwińskiego, zebrani uchwalili podpisany przez 13 organizacyj protest treści następującej:

„Obywatele Postaw i okolicy, zebrani w dn. 13.I 1936 r., protestują przeciwko gwałtom i krzywdom, wyrządzonym przez rząd Litwy Kowieńskiej naszym rodakom za kordonem.

Zebrani oświadczają gotowość w każdej chwili stanąć w obronie praw swych braci, bronić honoru i godności narodu polskiego.

Przed pomnikiem poległych w Postawach zebrani oświadczają, że przelana za wolność i wyzwolenie Polski krew bohaterów będzie zawsze źródłem czynów narodu polskiego. Polacy zamieszkali na Litwie Kowieńskiej muszą mieć przynajmniej te same prawa, jakie mają Litwini w Polsce“.

Następnie delegacja udała się do starostwa, gdzie złożyła protest z prośbą o przesłanie go wojewodzie wileńskiemu.

— SAMOBÓJSTWO 62-LETNIEGO STARCA. We wsi Kosiewszczyzna, gminy kobylnickiej, wystrzałem z obciętego karabinu pozbawił się życia 62-letni Michał Żuk. Powodem zabójstwa była długotrwała nieuleczalna choroba.

Święciany

— MORDERSTWO. W Wasiewiczach, gm. **twereckiej, według relacji krewnych, poniosła śmierć wskutek upadku z drabiny Helena Łukszanowa. Jednakże dochodzenie policyjne ustaliło, że Łukszanowa została zamordowana przez swego pasierba, Władysława Łukszana, który niejednokrotnie bił ją do nieprzytomności. Oględziny zwłok wykazały na głowie kilka ran ciętych i tłuczonych oraz sińce na ciele, a w mieszkaniu Łukszanowej znaleziono pałkę ze śladami krwi. Sprawca morderstwa przyznał się do winy i zmyślenia nieszczęśliwego upadku z drabiny.**

Druja

— ODBYŁO SIĘ W DRUI POŚWIĘCENIE I OTWARCIE PRZEDSZKOLA miejscowego oddziału ZPOK. Aktu poświęcenia dokonał ks. Wł. Łysik, poczem ogłoszono okolicznościowe przemówienia. W uroczystości wzięło udział 60 dzieci oraz przedstawiciele miejscowych organizacyj społecznych i społeczeństwa drujskiego.

Urządzono „choinkę“ dla dziatwy. Dzieci z przedszkola w liczbie 40-tu otrzymały materjał na ubranka, a wszystkie obecne dzieci łakocie.

Inne oddziały ZPOK, jak Brasław i Opsa, gdzie przedszkola istnieją już oddawna, również urządziły „choinki“, nietylko dla dzieci z przedszkola, lecz wogóle dla dzieci w wieku przedszkolnym, obdarowując je ubrankami i obuwiem.

Grodno

— WIECZÓR KU CZCI ŻEROMSKIEGO. Zorganizowany przez T-wo Przyjaciół Literatury i Sztuki wieczór ku czci Żeromskiego zgromadził przedstawicieli sfer kulturalnych, młodzież wyższych klas szkół średnich i szeroki zastęp ludzi ze wszystkich warstw społeczeństwa grodzieńskiego.

Największe zainteresowanie wzbudził referat Marji Dąbrowskiej, autorki „Nocy i dni“, pod tytułem „Tragizm Żeromskiego w jego utworach“. Pozatem aktorzy miejscowego teatru recytowali wiersze młodych poetów, poświęcone Stefanowi Żeromskiemu.

Głębokie

—WALKA Z KŁUSOWNICTWEM I PRZEMYTEM. W powiatach dziśnieńskim i brasławskim władze bezpieczeństwa energicznie zwalczają kłusownictwo, potajemne gorzelnictwo i przemyt.

W ostatnich dniach odebrano kłusownikom 30 strzelb i większą ilość amunicji. W pow. dziśnieńskim wykryto 19, a w brasławskim 18 zakonspirowanych gorzelni. Wreszcie w pow. brasławskim zatrzymano wielu przemytników z większą ilością sacharyny i soli.

Karolina Rascon przyjechała z Chihuahua do Mexico w Teksasie (USA), do tamecznych lekarzy po poradę i środki przeciw wybujałemu wzrostowi, jakim się odznacza. Waży ona bowiem 285 funtów, a od stóp do czubka głowy mierzy 2.10 mtr.

„Hallo! tu brygada!“
Premjera w Teatrze Wyobraźni

Pamięci poległych poświęcił Ernest Johannsen swoje słuchowisko, które jest wstrząsającym **strzępem wielkiej wojny. Utwór ten przypomina głośną sztukę „Kres wędrówki“** Scheriffa. Jest dziennikiem żołnierza frontowego z odcinków najprawdziwszego piekła. Nerwy wojny zbiegają się w Centrali telefonicznej, w której podsłuchane rozmowy służbowe krzyżują się ze słowami, zamienianemi przez telefonistów, by stworzyć silny węzeł dramatyczny. Słuchowisko Johannsena jest jedną z naczelnych pozycyj oryginalnego reportażu radjofonji niemieckiej. Polskie radjo realizując ten obraz wojny idzie wślad licznych rozgłośni europejskich, które nadawały to słuchowisko. (Londyn, Bruksela, Helsinki, Praga, Hilversum, Stokholm, N.-York). Na język polski „Brygadę“ tłumaczył Jerzy Kossowski, radjostacja warszawska nadaje audycję o godz. 21,00 dnia 16.I.

Imre Stefania i Eugenjusz Maj przed mikrofonem

Dnia 16.I wystąpią w Polskiem Radjo znakomici soliści: pianista węgierski — Imre Stefania o godz. 18,00, który wykona utwory swego wielkiego ziomka — Franciszka Liszta; o godz. 21,40 doskonały śpiewak operowy Eugenjusz Maj, który w ramach audycji „Nasze pieśni“ wykona utwory Noskowskiego, Friedmana, Maliszewskiego.

Kontrasty — czy harmonijna całość?

Zagadnienie to jest kwestją dnia. Czy elegancja i kokieterja kobieca ma być oparta na kontrastujących ze sobą kolorach, czy też na symfonji barw? Moda platynowych blondynek — a nawet włosów białych, czerwonych i niebieskich — odniosła pewien sukces dzięki kontrastowi, jaki te kolory tworzyły z bronzową, opaloną twarzą. Lecz kontrasty tego rodzaju szybko wyszły z mody, gdyż charakter ich był do pewnego stopnia brutalny.

Dzisiaj powracamy do harmonji... harmonijna całość w dziedzinie stroju, w odcieniach: włosów, rzęs... A co za tem idzie powracamy również do „naturalnej“ cery, cery, promieniejącej zdrowiem i młodością. Oto czarująca moda — czyż Natura nie zastępuje najlepszych kosmetyków? Ale moda ta wymaga pewnych zabiegów... Przedewszystkiem należy starannie pielęgnować cerę. Jest to dzisiaj niezmiernie łatwe dzięki mydłu Palmolive. Olejek oliwkowy w mydle Palmolive — to nowoczesna i praktyczna realizacja antycznej recepty piękności, stosowanej przez Kleopatrę i słynne w czasach starożytnych królowe piękności. 3.000 lat powodzenia! Oto dlaczego 20.000 specjalistów kosmetyki zaleca mydło Palmolive. Używając mydła Palmolive regularnie dla swej toalety codziennej, jak również do kąpieli. Jego niska cena pozwoli Wam na to. W ten sposób uzyskacie nietylko piękną cerę, lecz również gładkie i delikatne ciało. Wasza codzienna kąpiel jest dzięki mydłu Palmolive prawdziwym zabiegiem piękności.

FRYDERYK KAMPE. 54

Wielki Człowiek

Powieść współczesna.

Co mógł powiedzieć? Widział, że cierpi, całem sercem pragnął pomóc tej kobiecie i nie miał pojęcia, jak się zabrać do tego.

Trochę oprzytomniała, zwróciła ku niemu głowę i usiłowała uśmiechnąć się. Próba wypadła niezgrabnie i żałośnie:

— Niech się pan nie gniewa, Oxley. Tak rozpuściłam sobie nerwy, że sama nie wiem, co mówię... Bardzo proszę, niech pan za każdym razem spokojnie zwróci mi uwagę — przecież muszę wziąć siebie w karby.

— Poco, mademoiselle Wanda? Doskonale rozumiem wszystko i współczuję pani. Ludzie, którzy tłumią w sobie przeżycia, męczą się jeszcze więcej. Niech się pani nie smuci, zrobimy, co się da.

Była mu wdzięczna za dobre chęci, nie wątpiła o ich szczerości. Okazał jej wiele dobroci, może nawet za wiele, lecz w tem usposobieniu nie mogła myśleć, czem mu się odpłaci.

Zrobił małą przechadzkę po ogrodzie. Deszcz dawno ustał. Złapał przymrozek i pokrył ścieżki cienką skorupą lodu, który z metalicznym chrzęstem trzeszczał pod ich stopami.

Wokół panowała cisza, jakby wszystko zastygło wraz z mroźnem powietrzem; okna domu przez gęste zasłony rzucały łagodne światło na kawałek trawnika i kilka krzaków. Reszta tonęła w mroku, zgóry sączyła się nie dosięgająca ziemi poświata jaskrawo błyszczących gwiazd.

Pachniało gnijącemi liśćmi i śniegiem.

Spacerowali w milczeniu, każde było zajęte swoją troską. Wanda myślała, że czas nagli i trzeba przyśpieszyć poszukiwania. Oxley zastanawiał się nad tem, że niema nic wiecznego pod słońcem, że trzeba się zdobyć na cierpliwość — niech wkroczy czas, który jest najcięższe rany.

Zimno dokuczało porządnie, więc tylko raz obeszli ogród, wrócili do domu i jak dobrzy przyjaciele zasiedli przed kominkiem.

ROZDZIAŁ XVI.

Do portu wszedł „Rex“, którym przyjechała panna Zelma Lundquist. Nie wysiadła na ląd, jak inni pasażerowie, lecz odleciała aeroplanem, wystrzelonym przez katapultę.

Pomimo sprzeciwów pilota panna Zelma postawiła na swojem — przecież była córką Anzelma Lundquista; przy lądowaniu asystowało dużo fotografów, którzy uwiecznili ten moment, a nazajutrz wszystkie gazety Nowego Jorku umieściły sensacyjne zdjęcia.

Władze portowe, zarówno jak dowództwo luksusowego okrętu transoceanicznego, były mniej zachwycone tym pomysłem, przewidując moc kłopotów, gdyby inni chcieli naśladować nowatorską pasażerkę.

W każdym razie panna Zelma dopięła celu, to jest wywołała wielki hałas, bez którego nie mogła żyć, jak ryba bez wody; znała Nowy Jork nie gorzej od Helsinek, zresztą wszędzie aklimatyzowała się prędko i łatwo.

Stary Lundquist wyjechał na spotkanie do portu. Widział aeroplan, wystrzelony z pokładu statku, posłyszał, że odleciała nim jakaś zwarjowana pasażerka i odrazu domyślił się, o kim była mowa. Uznał wybryk Zelmy za cudowny i pomknął do domu.

Państwo Lunquistowie mieszkali w pretensjonalnym i straszliwie nudnym pałacu na Hudson River Drive.

Ojciec i córka siedzieli naprzeciw siebie w mrocznym, okrągłym hallu na wysokich krzesłach angielskich — jak lord i lady.

Przed Lundquistem leżał stos fotografij, które przedstawiały tylko jego córkę, a były robione nieomal na całej kuli ziemskiej: Zelma na Lido, Zelma w Paryżu, w Biskrze, na wyspach Kanaryjskich, Zelma wszędzie.

Stary promieniał — w całym Nowym Jorku w tej chwili nie można byłoby znaleźć szczęśliwszego i dumniejszego ojca.

Błogo westchnął i spojrzał na zbiór, przedstawiający dla niego większą wartość, niż niejedna galerja znakomitych obrazów; jego wielkie, mięsiste ręce czule głaskały fotografje i urzędnicy koncernu, którzy nie widzieli go nawet uśmiechniętego, dziwiliby się, gdyby zobaczyli ten pieszczotliwy ruch.

(D. c. n.)

Tabela loterji
z dnia 13 stycznia

GŁÓWNE WYGRANE
I-e i II-e ciągnienie

Złotych 50.000 na n-ry: 13070 21723

Złotych 5.000 na n-ry: 10798 42196 58646 99439

Złotych 2.000 na n-ry: 42 828 7905 11296 21472 27489 32212 35117 38212 38592 45328 54000 77759 81270 98395 103982 118861 144519 180480 192092.

Po złotych 1.000 na n-ry: 16997 35087 37412 50386 60632 64449 74448 93483 103369 115119 117944 119013 335 129465 137401 139959 142768 917 144863 162805 165344 168325 189113

Wygrane po 200 zł.

73 136 81 233 83 356 412 554 659 742 945 70 1014 82 155 83 223 324 76 472 504 613 773 803 83 2048 97 205 365 490 570 92 650 765 87 825 72 957 3084 227 360 422 25 88 576 674 864 910 4039 106 291 332 43 415 19 26 538 939 5016 59 136 84 264 66 86 328 439 61 602 723 68 937 6058 325 49 424 624 808 51 89 7023 51 81 123 82 271 87 355 95 563 75 688 738 8034 74 79 160 205 49 305 450 505 8 25 34 620 24 898 947 9288 519 60 609 73 812 23 71 929 65

10011 38 185 212 65 95 443 92 574 80 81 609 45 49 97 700 11002 178 238 61 80 306 78 431 876 80 927 12100 284 392 463 626 746 879 13087 104 224 341 95 417 30 59 506 39 624 96 819 14055 272 317 76 489 820 15287 348 65 410 46 85 519 50 600 72 734 55 68 16110 266 83 92 97 405 65 564 601 723 909 19 17147 218 92 515 36 40 628 804 982 18086 284 359 79 844 934 19026 40 61 474 650 719 37

20014 102 3 267 434 88 500 96 636 37 765 76 80 991 21219 23 333 407 84 747 51 863 22007 18 40 63 245 407 43 71 517 706 837 86 979 23208 93 98 478 569 737 818 24048 70 115 87 270 347 63 66 490 511 58 659 708 62 826 976 25269 418 525 925 69 26030 194 257 60 324 65 485 611 30 94 749 832 55 27028 62 64 271 339 40 693 753 857 89 922 28178 265 317 24 520 634 758 942 29231 96 434 49 54 567 723 74 825 995

30024 173 262 64 84 430 542 81 712 865 76 990 31009 59 93 147 251 395 651 713 32310 434 72 675 775 886 914 50 54 56 80 33038 52 77 112 255 311 461 536 552 93 34078 324 430 52 639 723 36 932 35442 560 778 96 820 955 36009 52 65 256 565 83 92 657 71 781 856 37136 200 95 435 684 791 826 913 77 38267 528 806 937 77 39021 79 81 417 96 539 75 665 89 847 911 84

40047 167 285 97 303 33 78 432 711 826 35 59 975 41220 67 98 403 585 672 753 42018 19 52 191 258 411 21 43 523 68 749 946 80 97 43222 338 68 419 39 501 713 15 859 76 943 44009 341 402 4 31 617 971 45051 136 45 208 9 29 497 541 56 88 651 69 743 56 906 35 46101 84 325 434 600 64 729 45 826 47004 171 237 456 558 611 26 797 819 95 980 48003 112 234 304 53 67 494 892 996 49019 73 82 134 61 240 384 457 528 35 64 89 671 832 53 920

50182 88 311 84 408 645 50 795 808 20 47 58 993 51027 424 69 94 615 715 32 41 46 56 810 979 80 82 90 52033 342 57 69 452 68 75 510 28 627 765 814 17 922 53033 77 105 281 354 480 95 570 77 616 932 96 54154 262 335 403 34 784 807 99 994 55123 353 829 976 56134 57 243 309 421 26 93 553 83 796 815 19 972 57329 40 65 503 696 99 727 814 38 58424 623 860 913 57 59047 62 86 109 65 367 449 602 14 61 886 98

60227 319 27 99 475 549 71 99 743 830 93 937 61033 103 90 236 337 46 99 627 750 817 37 62236 310 92 438 547 758 63030 305 54 82 648 801 9 89 64267 73 394 541 634 958 65046 67 212 83 390 408 521 733 39 71 840 52 71 909 66150 300 61 416 18 85 502 42 99 621 79 67365 408 19 23 50 96 615 32 781 981 68213 360 496 571 663 69286 411 31 36 94 500 776 98 912 66 74

70384 507 50 611 60 864 97 71013 99 152 206 378 508 17 693 742 47 917 72032 65 99 190 237 41 87 356 466 99 531 48 878 73132 34 80 309 434 80 555 633 52 65 75 751 825 905 74010 66 136 441 692 780 75419 517 51 779 800 46 989 76499 522 81 614 51 735 807 75 941 49 89 94 98 77028 234 307 423 74 670 733 38 78018 111 29 276 367 471 675 783 812 28 915 79131 213 65 305 403 66 530 717 856 64 88 977

80009 77 81 188 202 735 993 81089 206 601 769 821 84 92 908 41 58 82140 428 77 721 35 80 899 83187 381 403 575 602 9 715 73 872 84025 201 338 425 506 27 649 54 85112 82 272 573 95 621 53 88 901 86166 219 86 311 79 462 514 43 628 41 876 87008 43 44 167 80 221 574 93 612 49 750 88029 254 71 302 578 91 627 42 70 84 865 946 78 89018 104 219 332 402 3 624 818

90076 205 28 53 69 330 89 98 428 42 55 523 750 912 61 86 91076 81 172 751 806 83 975 92163 92 341 60 481 540 46 67 611 31 37 793 814 55 93 916 93003 32 49 191 237 314 447 50 588 615 725 86 941 94124 320 94 818 89 95015 413 62 779 849 91 93 918 96108 76 318 71 78 544 868 80 915 27 97094 117 259 310 497 606 49 67 707 867 983 98081 106 88 99065 153 402 11 57 546 619 25 99 753 814 39 73

100245 516 930 101000 125 29 96 454 540 682 512 44 76 853 995 102243 445 80 552 600 59 761 831 80 942 103097 220 29 69 316 27 520 825 104002 128 79 262 388 567 83 653 715 829 30 61 910 105060 150 57 76 95 98 304 443 96 505 20 33 637 41 79 81 705 106050 82 174 260 304 500 63 609 774 77 95 814 47 107025 268 409 670 949 108025 62 94 117 214 15 90 308 47 514 39 600 97 839 83 109028 218 36 86 307 18 91 426 765 94 837 89 90 985 88

110013 67 85 124 464 564 71 948 93 111004 16 86 106 68 305 79 567 608 38 758 920 112023 156 83 315 511 24 778 836 929 113030 42 403 631 78 95 919 114331 419 47 569 774 878 925 98 115026 160 426 637 937 40 116003 16 89 115 203 76 443 72 622 90 99 771 839 79 978 117023 64 177 255 382 459 533 94 685 713 20 118048 93 170 226 95 397 494 548 637 795 800 55 913 46 68 99 119095 143 312 400 92 588 709 836 93 935 99

120051 228 99 383 502 59 82 86 758 59 930 121025 102 9 16 78 251 81 86 453 882 944 122091 175 270 499 557 823 943 70 123103 67 347 400 507 69 702 124152 275 91 461 99 510 76 649 816 25 88 900 125113 92 286 94 529 764 90 812 62 126009 83 120 245 92 363 585 92 601 803 17 22 938 127027 540 775 829 30 47 905 97 128168 228 55 325 449 67 72 515 624 64 792 860 72 129066 98 257 411 510 39 808 49 902 71 92 94

130008 206 73 310 410 53 784 966 74 131219 34 98 381 480 583 741 56 91 132009 101 37 239 81 304 53 526 83 609 717 800 78 98 913 133198 226 51 87 613 37 709 818 941 134189 291 452 88 518 98 600 22 80 737 97 836 47 903 76 135070 184 241 48 407 14 550 136020 179 747 79 823 68 137135 394 893 915 138077 118 210 17 311 78 449 95 607 29 715 69 875 139148 346 52 513 83 84 96 660 789 800 84 977

140038 75 225 97 468 584 709 984 141012 35 110 51 220 29 414 47 64 510 43 804 73 142257 85 331 680 731 839 939 66 143002 150 240 321 489 707 945 144401 61 105 42 271 523 607 21 721 43 145057 330 421 60 546 907 146223 41 307 13 41 62 403 523 641 760 147011 275 453 56 67 557 659 97 759 148025 74 121 292 373 475 798 893 98 149101 4 26 478 847 98

150051 65 137 72 353 596 649 877 910 36 64 151097 107 266 971

152012 44 519 70 855 928 153014 73 97 270 79 368 73 865 900 37 154217 30 432 527 713 80 852 940 64 79 155113 35 58 221 72 311 53 436 620 88 722 830 40 44 83 156006 34 49 144 254 373 470 84 595 718 89 984 157287 508 728 820 38 85 158248 589 877 159194 230 71 515 600 04 775 93 845

160060 323 83 423 598 672 754 72 828 75 161278 335 461 585 906 162005 88 296 450 93 549 631 719 831 75 163005 195 372 575 623 70 720 877 164045 63 174 302 18 44 419 29 696 893 165027 95 264 320 97 408 13 15 538 638 751 59 819 85 166051 164 259 345 402 56 739 74 839 989 167158 973 393 464 91 518 27 949 51 59 168028 167 272 374 444 60 523 41 97 693 750 904 169003 119 35 262 66 93 548 681 759 64 93 837 998

170311 26 33 449 506 8 171032 126 40 388 421 509 84 658 740 886 932 172420 68 695 775 90 917 26 43 83 173027 119 26 313 90 505 47 174268 488 554 607 756 175030 136 204 321 29 470 754 176030 135 406 525 759 953 177198 99 238 328 416 500 93 743 50 924 178017 90 102 272 85 385 602 785 179131 253 549 717 33 56 77 893

180088 419 760 87 973 181127 240 491 798 859 950 182060 141 57 85 202 29 68 313 47 564 628 705 902 57 183047 353 405 36 586 672 74 704 61 838 959 184001 36 181 242 432 67 617 61 90 185108 208 18 94 444 502 70 86 615 47 738 848 989 186060 183 96 217 345 473 596 627 50 71 187284 340 519 642 756 818 30 73 89 188027 188 219 25 517 26 44 46 666 727 189185 269 519 39 697 738 911 98

190071 264 68 93 361 93 407 73 505 73 616 27 84 731 75 90 969 191073 118 294 406 504 32 192097 132 374 91 405 700 843 915 74 193041 49 139 58 408 41 627 896 905 44 194079 90 138 52 98 273 524 58 88 751 96 959

III-e ciągnienie

9 126 61 317 534 636 864 1044 274 915 18 2172 231 77 486 565 3252 700 932 93 4417 99 862 65 969 5065 277 483 6253 7034 85 110 42 369 452 86 505 858 982 8068 82 221 317 580 611 9008 415 614 754

10079 181 11310 413 805 12252 96 552 13082 134 99 348 455 79 526 67 990 14100 396 724 873 15020 74 198 502 27 30 16181 653 745 854 17094 149 793 852 92 18682 90 847 19212 889 933 39

20129 91 512 54 72 13 826 952 21133 255 58 22082 157 226 423 643 932 44 23041 49 413 27 658 939 50 24087 420 89 560 617 746 25312 619 830 26046 207 41 819 903 27236 353 460 977 28033 208 475 754 941 78 29976

30058 127 381 673 740 62 31654 811 909 32051 358 416 641 55 864 970 33011 167 304 433 973 34173 579 649 765 96 833 35015 340 514 36070 116 355 37741 947 38203 573 964 39009 134 280 644 797 966

40035 214 327 517 928 66 41076 222 33 315 826 71 42119 223 345 72 463 94 922 86 43092 118 250 335 416 97 605 960 44660 706 827 45000 81 215 99 537 977 46034 144 583 602 47604 48 765 48588 774 875 49048 308 423

50010 21 136 379 473 557 892 946 65 51059 158 317 550 620 890 52287 351 875 901 52 53186 455 727 59 865 929 54051 587 612 713 971 88 55201 32 358 653 756 879 990 56247 562 944 57651 58153 736 94 844 90 59071 76 554 90 771 817 949

60111 56 293 376 97 437 826 974 61279 653 95 850 62294 314 60 575 676 968 63058 89 113 49 235 94 364 432 82 555 921 64192 275 673 738 856 65143 66161 350 401 746 67208 355 644 72 93 916 68074 194 256 482 560 620 69 741 44 820 927 69135 78 211 32 563 701 31 85 981

70076 327 774 71192 389 478 594 668 95 843 72144 250 496 577 797 73111 21 88 622 57 701 9 838 927 74054 140 415 535 632 785 852 75000 460 640 746 859 76253 339 508 25 697 824 77294 727 920 78039 166 994 79353 86

80027 286 688 757 907 81395 623 54 82084 101 13 249 56 71 835 83541 601 84087 357 703 891 911 85155 318 594 789 86020 608 906 87154 247 480 534 824 964 88008 350 89215 534 718 34 86 873 908

90327 686 91178 295 302 93 452 833 927 92088 138 245 316 25 685 93028 111 227 29 328 878 93 924 59 94085 168 235 497 518 655 798 95137 231 611 704 96034 153 71 474 97155 398 482 86 911 98329 655 93 784 989 99482 804

100342 522 93 101006 135 200 15 319 37 556 680 723 35 102440 726 103032 248 770 996 104083 172 506 729 39 76 841 105168 99 231 417 22 501 106098 298 441 47 575 107071 247 316 961 108325 26 59 443 526 664 717 109938

110094 488 526 600 721 828 950 73 111767 896 112018 60 74 283 329 538 113140 81 270 532 826 72

114029 138 201 34 494 753 875 944 115043 91 341 573 908 116050 108 28 98 545 844 962 117096 506 764 945 118200 44 333 565 67 752 60 875 900 79 88 119129 76 279 517 608 120012 339 121033 123 522 628 796 122137 38 222 91 390 439 46 759 123225 512 40 642 740 908 93 124113 484 694 90 125049 379 481 630 61 732 857 126667 127450 698 128147 52 279 466 864 80 928 129035 94 504 80 878

130008 380 421 86 776 999 131055 170 639 132051 166 84 85 218 354 964 133036 71 719 20 82 99 134057 173 312 780 135043 245 364 71 594 635 858 909 136011 430 666 67 862 83 943 137099 101 273 485 673 138083 218 30 77 428 710 52 139574 76 824 48 97.

140047 359 487 554 141592 600 748 924 142070 491 754 866 143044 135 231 972 144052 590 629 840 145066 249 395 99 440 146771 944 147012 400 74 655 70 82 829 148088 248 432 698 985 149541 708 873 970.

150571 696 792 977 151028 163 391 430 37

152281 27 509 655 153192 357 738 154437 578 668 871 155086 128 73 356 531 82 765 926 156409 592 613 839 65 930 64 157075 285 324 500 37 645 830 158015 202 59 435 614 837 159999 583

160261 548 857 161134 374 554 742 997 162071 306 63 74 411 780 163069 99 343 164211 400 671 875 165331 519 69 166097 722 167504 942 168337 590 648 59 756 169045 60 577 92 606 36 763 971

170194 672 171155 277 320 427 728 172147 50 383 890 173504 888 921 76 174727 82 175015 501 658 735 63 835 41 44 176153 444 529 51 809 900 177383 838 178675 179449 594 964

180129 224 368 497 538 181226 87 309 29 411 15 542 182043 386 485 524 693 911 95 183535 632 984 184013 58 109 229 39 373 844 933 185053 67 402 92 522 774 843 79 186012 273 366 892 187127 366 411 601 888 188325 617 47 774 189055 114 558 649 855 955

190147 76 288 437 526 736 979 191016 635 808 192051 108 83 872 193157 274 487 888 987 194052 188 208 47 533 940

GŁÓWNE WYGRANE
IV-e ciągnienie

30.000 zł. na Nr.: 141176

10.000 zł. na Nr. Nr.: 11977 43470

5.000 zł. na Nr. Nr.: 2462 120000

2.000 zł. na Nr. Nr.: 7414 7509 9764 28890 31102 39998 40884 52337 71039 70134 98520 103814 147030 157010 168114 168584 177809 183752 187787 189713

1.000 zł. na Nr. Nr.: 22106 5680 9223 14382 20611 37287 37600 42109 43882 46251 51354 53191 66294 76661 78668 91727 94956 109522 110135 111504 119772 123040 128706 131862 132703 138067 145237 151736 152794 158338 158545 158869 159870 163517 165597 182057 189507 193816

Wygrane po *200 zł.*:

195 813 1261 66 383 458 540 722 874 972 2389 645 703 3030 572 920 28 4597 725 83 814 958 5078 320 401 784 839 6159 204 481 550 682 7227 33 325 58 673 897 912 60 8045 336 72 421 630 92 874 9055 76 96 242 478 701 876

10485 607 799 808 24 11249 482 613 942 12022 42 97 168 542 50 639 99 743 93 13609 126 46 65 226 622 54 764 53 880 14197 305 472 624 948 62 15066 229 688 733 69 16245 55 585 963 17033 117 441 94 732 69 992 18007 175 220 26 695 731 950 68 99 193011 433 590 942

20029 758 98 894 937 21021 279 313 486 698 792 22170 278 684 822 949 23046 114 807 24263 605 67 753 25321 428 667 833 26158 54 302 19 661 27057 218 28970 71 29246 362 71 709 918

30373 632 807 31021 292 815 31 75 97 32058 98 196 338 64 540 66 643 33431 749 93 34304 500 4 647 63 785 807 927 36011 210 805 54 37016 19 33 327 50 422 583 86 846 930 38265 418 530 771 81 829 981 39550 697 866

40103 41077 263 630 68 84 42728 823 998 43037 61 133 340 56 708 44257 307 94 780 862 45053 445 596 970 46208 60 630 74 709 76 97 813 37 47382 576 48440 730 52 944 93 49312 93 443 63 812 26 46

50175 360 701 69 51265 588 91 52495 585 893 942 45 61 53176 428 85 692 707 54117 317 70 784 91 879 911 55133 360 68 432 44 532 650 733 889 950 56066 264 762 848 57001 158 367 467 808 961 58015 82 195 462 91 755 837 59060 74 175 223 303 23 601 67 80 764 97

60116 543 759 76 921 61110 31 533 64 62054 74 737 43 929 63435 735 969 64037 211 319 575 939 66037 217 446 522 75 68181 95 459 713 69257 82 610 868 78

70054 301 73 432 626 726 963 71197 254 61 68 338 51 469 770 80 906 97 72477 511 661 95 770 73653 74024 214 978 90 75278 87 302 46 450 68 82 787 91 824 975

76122 703 77500 40 51 54 64 713 56 838 61 78382 622 713 884 79001 21 647

80241 592 785 801 81646 785 82044 102 10 291 496 763 871 939 83299 374 774 84332 428 61 621 60 747 85033 78 181 230 87 406 39 937 86122 205 753 888 87277 303 88116 409 692 760 72 993 89672 754 963

90856 93 976 95 91023 25 491 584 606 855 96 92342 76 720 922 93062 287 92 500 47 644 67 94013 93 181 255 480 745 989 95095 278 91 336 99 411 35 705 96129 65 274 539 962 97062 367 541 98005 95 217 409 551 685 87 99011 869

100064 74 394 527 672 101818 36 102355 508 36 604 745 103093 217 38 389 472 91 736 104059 356 467 570 90 641 952 105075 291 568 631 90 902 74 106611 902 107384 463 108291 750 56 832 109073 430 553 631 919 49

110082 984 111414 65 112123 798 812 928 113513 630

114434 764 115282 302 599 631 116070 223 28 775 971 117020 68 743 820 118002 154 389 509 22 83 602 86 858 994 119088 313 39 277.

120128 204 692 852 964 121202 381 525 34 877 986 122031 117 59 307 453 54 626 803 123173 504 621 932 124055 57 77 244 512 75 693 726 87 859 99 125006 295 330 860 959 126057 381 496 514 77 650 91 860 127170 200 395 578 612 950 128015 460 693 129416 23 672 732 837.

130526 37 710 86 810 16 131690 763 132270 72 542 867 69 133363 823 27 86 135115 265 68 870 136159 499 784 861 137435 43 514 51 857 138359 727 826 43 88 139300 70 498 629 770.

140161 323 52 490 141059 262 582 604 796 886 142668 98 880 143311 48 298 331 553 605 792 145315 22 68 469 631 64 859 950 95 146271 637 746 147004 44 76 370 465 583 687 748 822 148017 161 443 631 80 989 149001 60 130 440 701.

150349 506 803 930 151143 330 80 480 693 152359 561 75 761 153443 588 792 154001 58 388 91 501 155044 301 74 481 601 741 156042 171 432 598 921 98 157215 453 633 786 870 936 158299 604 159253 400 878.

160004 20 36 90 130 267 890 161650 703 5 850 79 162019 101 94 414 64 532 950 163053 119 282 498 955 164061 294 337 549 83 94 757 165124 279 437 697 98 166050 159 418 523 167066 168 376 528 30 653 168124 446 525 803 916 169030 718.

170009 80 136 473 171163 76 251 94 172165 283 474 586 616 787 858 173056 107 44 223 443 513 174174 398 561 846 175576 955 176119 273 532 694 846 177414 569 178577 179369 463 780

180434 709 47 67 871 181237 68 442 843 56 182303 521 695 920 73 94183042 316 403 92 678 708 919 184097 178 728 29 81 99 868 185264 75 81 345 468 186276 324 645 86 943 187038 312 563 188021 160 97 732 189225 689 736 93 870 922

190201 44 191108 210 21 337 487 953 84 192261 546 785 193243 483 743 194316 477 514 21 774 915

Nowości wydawnicze

— Stanisław Kasznica. Rozważania. Wyd. Św. Wojciecha. 1935. Poznań. Tylko 72 str., ale tak pełne głębokiej treści religijnej, że starczy za wiele tomów. Niezwykle poetycznie i ludzko pojęta wiara, od strony człowieka oglądany stosunek duszy do Boga, jej porywy i tęsknoty, pragnienia i wzniosłe zespalania się z Chrystusem. Mówi o społeczeństwie, o grzechu i obowiązkach względem bliźnich, mówi o konieczności pociągania ludzi ku wyżynom religijnych uczuć i z głęboko przekonywującem wzruszeniem opowiada o radości ekstazy. Ale mimo poezji, rozlanej na tych stronicach, niema w Rozmyślaniach St. Kasznicy nic mistycznego. To właśnie jest ciekawe i powinno być pociągające dla ludzi współczesnych. Stosunek autora do Boga, jego argumenty skierowane ku niewierzącym lub oziębłym, oparte są o życie, o żywych, normalnych ludzi. Mówi im poprostu, by nie wyrzekali się takiego szczęścia, jakiem jest gorąca wiara, by nie odchodzili od światła, które każdemu jest dostępne. Autor umie pisać o tem przekonywująco. Zupełnie inne robi wrażenie ta niewielka piękna książeczka niż przeciętne ględzenie dewocyjnych dzieł tego rodzaju.

— Gabryjel Karski. Noc zapomnienia. Nakł. Dom Książki Polskiej. Warszawa. Nowele jakich tysiące mamy w różnych wydawnictwach. Przeważnie czytamy je w niedzielnych numerach różnych Kurjerków. Ani gorsze, ani lepsze. Jaśnie Pani, Basia, Kulas są najlepsze, w innych rozwlekłości i, jak na nowelę, zaduży balast rozważań.

— Bibljoteka Pieśni Regjonalnych Nr. 10. Pod red. K. Hławiczki. Nakł. Księgarni Katolickiej. Sp. Akcyjnej. Katowice. Aż Katowic i spółki katolickiej trzeba było szukać, by wydać nasze wileńskie piosenki... A nasi wydawcy? Ułożyła je p. Janiszewska-Nebelska, bardzo trafnie i umiejętnie wybierając melodje i teksty: 8 polskich, 12 białoruskich, 4 litewskie. Tak nawet procentowo wypada. Zbieranie piosnek i melodyj naszego ludu jest zadaniem koniecznem i pilnem. Ostatnia to bowiem na te rzeczy pora. Pod wpływem szkoły polskiej zanikną niebawem miejscowe melodje, pozostaną tylko te, których uczą szkolne podręczniki, śpiewniki, zatwierdzone przez Kuratorjum. Tak się dzieje wszędzie, gdzie obok języka oficjalnego, czystego, używane jest jakieś narzecze, mniej czy więcej zbliżone do literackiej mowy inteligencji. Zjawiskiem wtórnem jest zachowywanie piosnek i wogóle etnografji przy pomocy czynników oficjalnej oświaty i nauki. W Wileńszczyźnie na szczęście zaczęto się opiekować miejscowym folklorem w porę, ale nie dość intensywnie. Zachować pieśń miejscową ludu, wyrażającego tak poetycznie swą wielką nędzę i niedolę, zachować niezwykły czar tych smętnych melodyj i pełnych rezygnacji albo wisielczego humoru tekstów, to zadanie dla młodzieży na czas wakacyj. Wydawnictwo katowickie zasługuje na uznanie. Rozpowszechni nasze melodje i pozwoli im się przyłączyć do ogólnego chóru głosów ludzi z całej Rzeczpospolitej.

Hel. Romer.

Tabela loterji

z dnia 14 stycznia

I-e i II-e ciągnienie

Zł. 10.000 na N-ry: 47087 84993 110132 111249 130049

Zł. 5.000 na N-ry: 68389 137622 140628 157779 159716

Zł. 2.000 na N-ry: 5334 26939 32575 32810 62272 78562 88056 96491 124201 129403 133138 136001 139956 157900 174172 181867 193284 191662

Zł. 1.000 na N-ry: 3187 5208 6347 16526 18449 35600 44325 44568 56098 67761 72489 81650 86291 85585 89267 89358 98898 103551 124771 132945 133308 142143 143615 153272 159011 163551 171826 177559 175699 193677

WYGRANE PO 200 ZŁ.

51 94 127 59 287 309 485 93 643 801 32 60 911 56 1015 94 293 314 494 98 720 42 45 60 837 933 2034 60 227 330 47 401 44 525 60 66 634 3050 106 82 308 472 677 95 761 830 72 905 4121 57 200 364 556 609 14 39 778 91 903 5049 61 5127 94 203 308 436 530 663 794 868 6347 73 473 735 844 7105 224 365 570 928 84 8110 82 210 26 85 303 512 788 887 939 9365 462 608 38 84 709 98 972

10153 515 621 42 733 55 804 75 903 22 11155 85 388 432 48 75 636 67 861 948 12138 418 57 525 27 77 90 836 957 13168 216 367 463 77 91 555 823 14001 225 528 52 607 78 15026 39 177 89 238 81 331 88 440 65 512 606 746 96 16008 66 168 301 6 53 403 10 710 861 965 17002 92 121 242 63 682 18027 141 416 773 998 19154 69 92 217 314 471 503 648 75 818 941

20114 203 59 64 84 576 742 982 21051 188 386 499 513 78 692 813 993 22010 201 24 396 555 774 984 23010 152 80 272 91 313 84 93 554 717 803 71 24018 60 138 61 162 317 50 745 894 904 25060 98 227 64 320 93 520 42 78 912 26045 49 246 97 504 10 30 705 8 816 27061 98 371 417 539 757 80 99 953 70 28006 53 385 474 707 30 826 74 996 29078 202 391 497 674 717 96 939 48 64

30153 375 79 96 523 54 78 887 90 959 31081 126 276 305 31 633 50 79 721 32037 187 18 48 315 36 77 82 809 937 96 33004 145 254 61 64 341 59 656 34223 434 517 617 936 35080 323 739 78 803 47 36054 305 68 85 410 49 516 45 600 702 45 90 938 37006 15 102 22 92 384 488 539 723 46 56

38032 104 66 98 211 323 33 55 477 772 83 810 4751 959 99 39452 54 534 82 668 728 81 852 931.

40009 13 187 99 357 490 553 605 55 725 64 988 41024 158 71 245 53 79 83 312 526 694 876 917 82 42001 39 93 100 23 202 311 50 434 653 793 877 43043 269 87 316 623 64 980 44069 194 475 631 822 50 914 61 45019 94 119 59 476 80 524 64 761 814 917 61 83 46154 242 57 373 447 543 777 47123 28 69 84 209 346 448 501 23 681 725 71 810 47 914 52 48134 249 61 350 409 457 57 624 701 04 16 55 925 58 49004 136 268 301 75 591 646 60 708.

50023 42 196 215 418 36 559 84 92 689 720 41 873 91 51019 114 280 487 749 60 864 52056 111 86 249 303 23 30 413 89 646 724 73 812 53014 64 135 331 600 54013 24 216 57 324 402 11 561 654 719 910 99 55012 215 45 472 83 518 25 693 756 812 924 31 35 56135 265 311 31 33 70 95 460 66 91 546 97 713 854 68 92 939 57385 409 34 560 734 59 942 58032 107 450 56 59012 66 225 46 328 437 651 74 75 724 74 839 43 950.

60220 92 304 470 546 672 92 749 846 923 25 26 88 61313 64 446 70 579 648 59 62 88 800 967 62044 68 274 356 424 593 714 91 891 63096 113 20 52 200 60 95 379 430 80 532 532 680 812 53 88 917 50 64113 60 418 578 602 44 749 98 850 86 65028 500 77 630 798 873 66009 23 128 283 351 66 520 692 877 940 67113 88 357 467 97 751 53 92 827 44 54 957 68062 190 96 224 27 29 403 05 17 85 784 858 69075 352 65 66 90 752 823 901 28

70020 61 144 337 404 12 709 99 95 71109 63 221 75 554 608 817 36 938 43 87 72081 138 71 201 19 52 392 476 517 30 738 993 73239 312 51 54 446 73 500 642 776 804 76 74335 426 93 96 75084 142 253 370 729 42 72 882 960.

70020 61 144 337 404 12 709 99 905 940 43 74 77040 65 91 168 308 463 70 526 682 752 879 78019 32 227 457 94 515 730 98 802 921 26 73 79040 74 102 25 61 214 346 404 65 554 73 635 41 711 79 841 59 924

80034 277 311 568 613 44 96 983 81118 397 471 716 74 897 82046 256 309 19 402 593 634 722 72 993 83095 98 165 310 62 407 66 74 754 800 55 78 947 84044 81 234 66 390 483 517 56 792 973 85061 194 244 733 855 88 86016 49 61 138 66 663 745 99 87119 31 96 208 42 324 81 545 84 638 83 729 45 87 823 35 88059 115 87 374 434 67 501 2 709 901 47 58 89107 52 245 48 67 539 655 838 70 905 31 32 55

90005 210 40 42 87 476 681 708 48 833 91247 523 96 604 902 70 92012 131 57 73 308 462 615 93053 67 93 286 310 99 503 21 815 94009 10 29 58 132 44 359 439 530 775 894 906 72 90 95059 150 93 209 25 397 403 92 541 645 719 86 821 33 970 96009 92 254 62 851 69 97001 58 125 221 48 62 425 533 763 958 65 71 98287 92 428 505 30 712 20 83 843 902 99122 224 318 79 678 721 49 807 42 45 83 956 69

100106 69 369 686 903 101002 76 298 649 865 74 904 102017 92 101 35 36 38 90 360 410 503 40 625 897 902 30 33 56 84 103015 59 132 412 38 935 104212 39 328 414 917 105092 201 29 563 735 73 802 26 937 106024 176 238 400 7 22 807 953 107110 207 334 45 55 415 19 656 749 938 108118 87 216 18 551 98 634 868 109023 123 42 45 350 494 662 702 28 45 916

110125 267 86 300 400 41 70 79 96 664 96 111409 85 90 539 625 773 112037 194 272 93 403 15 47 545 652 746 843 55 61 113070 193 295

114017 86 176 245 549 62 87 644 907 29 115012 51 175 93 293 539 636 41 821 46 919 96 116013 29 42 55 189 95 247 79 310 678 740 866 99 117000 165 204 49 342 66 94 98 408 601 745 896 915 118059 183 204 37 47 337 407 691 709 15 844 51 918 40 119226 394 465 77 87 501 14 33 97 622 36 857 68 75 903

120100 65 206 26 70 351 52 405 555 922 52 121022 34 149 207 39 76 440 46 599 770 963 122126 61 407 503 601 838 907 123010 32 108 18 94 411 542 75 885 978 124207 412 79 564 651 720 67 917 125387 479 514 56 92 605 767 845 53 936 126016 29 41 42 142 68 341 49 413 515 64 664 77 965 127007 68 143 203 84 321 81 420 25 555 654 71 721 984 128154 296 367 90 758 866 93 938 129181 370 431 653 79 751 966 86

130010 566 700 27 867 87 96 935 72 131014 19 21 47 141 244 60 458 610 29 80 860 933 82 132237 306 415 558 627 51 63 86 897 903 133159 206 44 307 8 14 28 32 34 564 82 614 700 134459 332 424 57 87 552 67 654 733 889 978 135141 266 300 692 885 903 27 43 136036 57 261 307 91 434 71 578 703 33 42 857 87 957 137050 100 367 450 54 763 860 72 86 940 138090 106 99 404 9 33 642 87 93 859 62 948 139065 181 252 359 689 758 93 865

140393 422 70 645 854 141658 908 142039 296 351 428 99 514 91 645 48 766 930 143022 238 408 47 653 75 849 89 916 144015 210 33 78 79 522 630 802 945 99 145036 393 401 56 657 80 749 837 146130 69 265 305 35 89 413 72 754 800 99 952 147306 629 706 56 148005 147 85 306 530 46 613 756 73 836 932 63 149002 247 644 60 907

150094 304 17 407 587 661 703 854 96 962 89 151024 44 56 254 344 436 86 582 612 36 747

152123 34 292 341 435 85 564 604 79 774 881 153169 206 60 84 435 698 861 154019 95 163 64 253 70 442 97 654 779 803 65 76 968 81 97 155001 72 74 139 350 54 486 615 867 77 88 931 39 156026 82 84 245 59 332 55 416 18 80 927 157014 23 103 209 41 325 84 448 74 503 692 708 23 41 97 929 82 158003 129 48 341 42 489 750 72 839 41 75 159041 171 96 278 517 74 621 28 47 82 746 61 876 938 81

160209 337 651 729 943 161126 76 507 19 89 663 853 955 162202 461 83 95 587 717 862 73 956 59 163390 91 451 633 50 76 93 99 718 29 35 49 828 981 85 87 164190 439 620 79 80 811 972 99 165049 201 314 479 570 649 892 907 17 166005 288 90 604 920 167038 90 165 88 209 325 536 655 862 168004 23 44 60 210 560 83 816 90 169039 271 415 523 86 631 91 716 919

170134 211 496 510 613 21 171327 575 91 819 951 172049 133 92 353 411 76 639 55 876 945 173099 285 426 51 645 80 768 88 878 902 174283 433 605 44 57 79 726 880 919 35 175002 344 97 420 603 947 176045 48 83 104 234 353 464 739 73 886 177197 321 441 65 87 98 178004 16 266 71 88 401 12 38 622 724 41 978 179349 55 64 94 429 689 94 738 886 977 80

180103 417 50 501 702 30 921 34 181168 75 351 97 433 44 71 986 182187 400 69 93 563 68 618 34 72 755 83 889 183004 280 308 91 653 738 73 184079 186 249 535 37 91 659 86 716 841 987 185085 123 237 44 414 31 565 186146 303 475 81 90 600 61 872 917 187346 53 566 600 700 29 90 947 188023 95 205 93 389 449 502 70 610 710 914 35 189156 229 386 517 36 85 730 904 7

190050 144 305 443 78 614 59 88 712 45 81 843 44 992 191178 279 380 493 546 659 704 818 54 937 42 192241 336 509 67 804 74 81 83 903 32 44 193064 196 620 879 907 194128 69 541 60 882

III-e ciągnienie

WYGRANE PO 200 ZŁOTYCH

60 241 366 576 882 1095 184 552 741 876 959 2059 750 3534 766 866 908 5015 101 330 761 6020 127 354 883 7048 170 74 790 896 950 8064 76 143 365 76 591 9103 84 253 310 32 75 424 810

10356 415 666 763 11345 54 687 709 12061 77 222 311 481 500 678 86 13007 505 747 882 14434 83 918 15042 117 204 20 754 16199 426 81 655 17259 385 490 706 18059 185 315 49 82 530 862 19205 458 541 821 43

20031 221 650 75 21394 540 22049 338 465 624 760 23142 74 895 24180 286 555 840 25917 26085 369 662 74 851 27291 876 28488 677 943 29098 109 50 306 73 608

30060 116 306 456 32040 183 85 525 924 64 33033 51 305 70 654 737 845 34227 335 547 628 926 35206 593 712 63 36095 434 572 867 924 37128 213 541 683 726 38281 580 39200 35 555 601 719 56 884

40014 111 34 73 505 602 99 739 822 41197 281 386 624 42038 497 680 757 888 43024 330 451 868 96 44042 89 199 358 45084 321 542 46002 48 374 647 720 26 855 957 47280 491 560 49069 255 87 540

50015 423 523 609 729 924 32 51137 319 467 72 823 915 60 52006 28 265 53051 60 101 45 298 594 682 90 54029 459 68 821 85 924 76 55389 490 558 56791 57396 452 65 58281 84 325 746 59242 337 558 676 891

60006 213 439 596 746 906 61138 98 411 784 924 62341 66 719 97 861 63007 25 234 349 663 64097 314 465 626 831 935 65478 683 758 843 935 66001 190 445 95 996 67090 215 599 630 45 68231 777 981 69089 275 493 679

70124 339 657 727 81 71173 435 749 87 830 62 65 72524 800 73082 189 430 31 535 626 950 74041 423 75251 375 756 830 44 52 955 76047 299 473 77374 413 719 963 94 78136 290 462 719 79128 97 292 684.

80501 95 679 784 831 81069 242 367 996 82087 422 70 83 608 90 709 932 83188 572 703 84053 624 85293 434 75 619 86158 216 574 861 87273 686 826 931 88128 361 78 92 543 608 89315 420 47 764.

90066 93 485 941 48 83 91008 19 301 406 94 516 92085 594 723 873 93036 312 457 651 970 94028 301 413 661 62 795 95105 389 450 620 82 96361 440 54 513 50 731 94 921 35 83 97006 330 490 593 791 942 98238 747 99835.

100885 101167 343 44 435 102318 559 640 780 901 103321 28 837 104103 66 569 923 105223 94 321 465 82 106194 201 741 107104 23 241 425 662 64 108407 721 804 92 109125 595 611 732 75 80 917.

110209 468 553 614 831 39 66 940 66 70 111021 557 748 815 112002 46 238 308 623 113074 80 129 209 632 844 114258 441 737 115099 191 581 786 801 988 116291 367 78 81 961 68 117195 284 358 451 789 808 958 118360 448 67 640 119119 256 468 531 612 775.

120760 63 121158 403 694 729 35 122147 279 415 615 870 955 123429 726 73 124581 722 125142 207 483 600 948 126064 372 603 4 20 772 926 127036 209 80 503 75 780 128185 92 93 212 57 399 490 685 709 826 921 129001 136 881 958 92.

130080 439 131283 333 75 453 569 132057 377 419 532 49 602 936 133390 429 99 846 919 83 134030 230 440 630 50 95 806 135536 619 72 801 998 136178 523 720 81 94 925 137134 93 563 842 138338 510 139044 230 92 399 501 62 643 816 83 941.

140234 322 78 642 44 900 141062 205 537 660 776 142016 36 143141 207 485 788 144373 471 551 145409 84 560 953 146183 93 230 323 456 147083 101 215 32 612 985 148384 877 919 149038 471 87 641 906.

150185 880 963 151156 319 440 88 590 688 827 57.

152146 347 606 926 153047 164 807 154080 241 155169 326 451 672 156372 477 609 757 70 157115 602 754 158210 47 318 86 653 159300 494 761 947

160218 583 898 161206 328 731 97 162231 459 541 68 163091 110 292 438 68 791 890 164137 480 590 709 66 165292 685 755 166685 780 860 937 40 167016 445 508 776 898 168067 311 29 491 169107 317 777 909

170029 204 322 171518 96 691 783 172258 555 738 173276 174212 175068 649 176263 433 95 547 675 747 177139 270 98 313 428 608 843 178104 475 900 6 179075 224 337 97 503 820

181288 96 302 493 576 182338 411 26 76 708 183207 448 821 184082 185046 119 584 633 53 796 805 31 82 186009 500 725 979 187615 40 78 701 19 188509 689 718 869 189731

190062 253 314 575 874 192713 827 80 193370 955 194424 88 536 629 990

GŁÓWNE WYGRANE
IV-e ciągnienie

Stala wygrana dzienna 30.000 zł. na Nr.: 21426

10.000 zł. na Nr. Nr.: 46769 54533 72963 137516 186121

5.000 zł. na Nr. Nr.: 50345 106893 161344 179231

2.000 zł. na Nr. Nr.: 8605 15007 17561 29543 32110 41673 45285 47551 67540 102417 111124 135839 136752 140626 160607 163952 167137 189833

1.000 zł. na Nr. Nr.: 1687 4729 8470 9644 25484 42128 44523 45946 49475 70639 71501 82843 84525 96700 104875 105688 118526 128214 129937 132203 132589 133616 149715 164597 173198 173627 178777 186609 191161 193302

Po 200 zł.

152 298 65 385 404 734 53 881 1025 342 431 2068 74 924 3059 243 355 574 723 974 85 4119 35 430 646 927 5243 97 6128 246 500 721 59 980 93 7149 371 431 98 632 800 5 26 75 998 8057 833 9032 316 405 566 620 787

10051 316 592 93 877 11133 403 11 33 86 521 12316 96 411 72 803 13041 08 219 607 707 18 54 987 14153 308 448 588 15127 514 808 16125 492 531 17233 406 38 39 587 18089 118 247 60 318 404 641 703 9 939 19819

20375 538 832 21128 89 22162 362 650 56 70 23271 317 417 527 24633 911 25154 414 517 19 979 6055 65 262 336 527 716 856 27071 238 653 873 937 72 28101 314 505 830 95 29096 213 94 315 482 680 919 73 81

30028 211 38 397 478 87 708 837 31549 745 846 945 85 32108 217 538 59 770 33094 131 582 611 863 929 34089 112 389 720 902 6 16 35601 75 36342 508 42 887 37121 97 270 78 321 641 715 38148 84 507 18 718 813 39197 219 625 90 740 42 808 30 53 971

40268 704 54 41205 502 626 796 42024 94 271 635 74 85 734 55 897 996 43135 239 537 78 740 81 903 44105 29 81 542 860 88 97 904 35 45193 99 343 514 621 715 850 46346 47385 477 656 48063 100 92 280 441 694 847 981 49040 357 905 23

50287 308 474 577 746 51374 651 743 52541 53705 847 54893 55065 108 301 441 96 561 76 704 917 77 56205 315 482 86 501 627 50 78 7554 57106 307 421 534 621 795 58274 449 54 718 862 978 59033 141 801 953

60149 857 61382 95 507 696 859 62556 63121 34 280 325 844 64122 439 69 65473 613 874 66067 135 91 474 557 69 699 789 824 932 67195 248 396 796 68164 75 908 69216 396 534 688 96 763

70012 209 413 52 81 616 45 56 793 850 71512 31 623 72044 50 203 14 544 71 650 750 978 73161 637 769 964 74159 433 555 743

76043 113 41 487 77003 126 392 419 567 647 724 853 949 78010 319 937 79416 629 723 802.

80007 10 21 96 362 511 609 61 792 825 68 82150 200 382 467 843 60 83307 23 536 748 860 84252 376 437 513 635 42 94 85026 141 61 242 720 41 846 86043 396 99 434 503 910 88 87161 495 564 616 88481 510 97 609 89035 511 879 91.

90013 108 356 59 83 537 712 91193 304 31 628 879 92171 268 521 826 91 920 93059 319 27 469 555 606 94341 457 663 95174 200 320 568 96038 104 7 52 812 45 97004 358 583 718 927 98391 93 586 99336 847.

100173 702 101359 422 60 938 86 102217 354 433 663 73 724 103041 174 227 83 407 894 941 104136 378 707 105050 112 53 316 616 783 106021 31 282 310 54 536 725 60 107216 32 80 465 653 770 108058 166 242 437 109195 365 449 54 937.

110081 202 411 554 978 111050 318 72 763 810 960 112017 263 501 651 113034 128 247 363 489 761 903 114337 874 115084 234 400 6 59 548 600 19 87 906 116153 376 582 117034 178 353 462 632 725 830 118944 119098 167 980.

120333 80 524 790 989 121356 483 520 691 772 122037 217 418 669 123328 567 648 124035 251 428 125015 371 679 738 126079 277 524 48 799 891 127019 164 546 665 128074 129322 86 95 602 31 956.

130059 131121 94 276 465 669 70 132280 303 903 34 133116 254 704 834 56 85 134118 785 943 135171 231 314 60 785 852 136119 24 478 82 767 987 137334 35 38 654 808 66 138094 465 80 882 945 139089 284 405 617 890.

140503 141335 40 744 822 142274 143031 48 214 323 812 67 144004 507 92 145268 649 55 799 870 74 146063 152 74 393 794 147551 93 792 148090 226 489 536 94 149216 304 662 78 841.

150490 625 95 754 934 65 151250 85 968.

152210 557 785 839 153454 718 94 311 97 154014 85 187 291 510 684 782 949 155060 594 675 156008 317 856 157134 275 533 707 73 99 158043 102 49 369 79 159017 174 451 847 993

160069 182 401 41 605 794 161035 84 476 162300 462 528 96 676 731 96 163034 37 263 540 727 98 164057 216 501 20 37 65 619 57 924 46 165315 22 46 536 728 166000 12 381 463 914 167184 439 72 899 168003 107 54 56 169012 212 26 395 457 760

170313 467 552 873 171300 559 607 172008 103 429 664 801 173002 316 52 580 678 797 174149 781 803 175486 537 819 176077 672 854 177029 200 332 93 412 770 84 178444 944 179018 292 307 32 96 482 834 951.

180147 86 346 795 925 92 181492 819 28 182668 869 183288 307 801 184300 68 435 606 828 983 185469 624 932 186312 28 909 33 187544 767 188079 550 56 722 861 981 189049 83 546 635 780 94 190340 439 787 191154 413 903 192066 177 90 426 583 794 96 923 26 193137 388 418 756 834 39 95 194071 171 583 332 81 771 80 809 65 968 70

KURJER SPORTOWY

Ostateczny skład reprezentacji jeździeckiej Polski

Dnia 24 stycznia, jak wiadomo, rozpoczynają się w Berlinie wielkie międzynarodowe zawody hippiczne z udziałem najwybitniejszych jeźdźców szeregu państw europejskich i zamorskich. Pełne ekipy zgłosiła Polska, Niemcy, Włochy, Dania i Szwecja.

Ostateczny skład drużyny polskiej reprezentacji hippicznej, zatwierdzony przez p. ministra Spraw Wojskowych w poniedziałek, przedstawia się następująco: 1) mjr. dypl. Lewicki na koniach „Kikimora" i „Duncan".

2) mjr. Zdzisław Dziadulski na koniach „Zbieg" i „Savannah".

3) por. Janusz Komorowski na koniach „Wizja", „Zbój" i „Znachor".

4) por. Stanisław Czerniawski na koniach „Dyon", „Zefir" i „Warszawianka".

Wszyscy zawodnicy pochodzą z grupy sportowej jeździeckiej CWK.

Szefem zespołu mianowany został płk. Tadeusz Komorowski.

Wyjazd z Grudziądza do Berlina nastąpi w dn. 20 i 21 stycznia. Pierwszego dnia prawdopodobnie wyjedzie jeden z jeźdźców wraz z końmi a drugiego pozostali zawodnicy wraz z szefem zespołu.

Uważamy, że na wysyłanie jeźdźców polskich zagranicę szkoda jest pieniędzy, bo poziom sportowy jest bardzo niski. Przecie w Warszawie ekipa Polski przegrała nawet z Łotwą.

Jeździć dla przyjemności i jeździć na zawody, to wielka różnica.

Rekordowy wyczyn Krzemińskiego

Niezwykłym rekordem może się poszczycić bokser Krzemiński. W niedzielę popołudniu walczył on w Warszawie w barwach Warszawianki z Wejmanem bijąc go na punkty.

Po meczu Krzemiński udał się samolotem do Torunia gdzie walczył po raz drugi w barwach Pomorza z Niemcem Scharmacherem. Drugi mecz wygrał również Krzemiński i to przez k. o. w pierwszej rundzie.

Plany i projekty naszych tenisistów

W najbliższy czwartek wyjeżdżają Jędrzejowska i Tłoczyński do Bremy na Międzynarodowe Mistrzostwa Tennisowe Niemiec w hali. Nasi tenisiści znajdują się w dobrej formie i korty drewniane powinny im odpowiadać.

Projektowany wyjazd naszych tenisistów do Szwecji nie dojdzie do skutku. Natomiast w drugiej połowie lutego Jędrzejowska i ewentualnie (zależnie od zasobów finansowych Związku) również Hebda. Tłoczyński i Tarłowski udadzą się do Cannes, Beaulieu, Monte Carlo, Mentony i Nicei. Wyjazd jak już zaznaczyliśmy, nastąpi w drugiej połowie lutego a powrót w końcu marca lub początkach kwietnia. Chodzi o to, aby bezpośrednio po powrocie zawodnicy nasi mogli od razu trenować na kortach ziemnych.

Polski Związek Lawn-Tennisowy ma zamiar zorganizować latem obóz wakacyjny dla juniorów z całej Polski. Poza tenisem na tym obozie uwzględnione będą i inne sporty.

HUMOR

TO, CO OPOWIADAJĄ.

— Ludzie opowiadają sobie — mówi Edward — że żenisz się z Lulą tylko dla jej posagu?

— Podwójna bzdura! Po pierwsze Lula nie ma pieniędzy, po drugie ani myślę o ożenku!

KRONIKA

Dekoracja srebrnym Krzyżem Zasługi

W dniu 15 b. m. w imieniu p. prezesa rady ministrów p. wojewoda wileński Ludwik Bociański, w obecności p. wicewojewody M. Jankowskiego, naczelnika wydziału pracy, opieki i zdrowia dr. H. Rudzińskiego i kierownika oddziału Al. Trockiego, udekorował srebrnym Krzyżem Zasługi przewodniczącego okręgu wileńsko-nowogródzkiego Zw. Inwalidów Wojennych R. P. p. Stanisława **Chrystowskiego**, nadanym mu za zasługi na polu pracy społecznej.

Apel o wywieszenie flag w dn. 19 b. m.

Komitet Wykonawczy akcji protestacyjnej przeciwko uciskowi ludności polskiej na Litwie, podając do wiadomości, że wielka manifestacja protestacyjna odbędzie się w dniu 19 b. m. o godz. 12.30 na pl. Łukiskim, postanowił zwrócić się do pp. właścicieli domów w Wilnie z apelem **wywieszenia w niedzielę 19 b. m. rano flag** w celu zademonstrowania w ten sposób łączności z ludnością polską na Litwie oraz solidaryzowania się z akcją protestacyjną. Specjalnie Komitet odwołuje się w tej sprawie do **właścicieli domów przy ul. Mickiewicza, Zamkowej, Wielkiej i Ostrobramskiej.**

Choinka w Federacji P. Z. O. O.

W niedzielę 12 bm staraniem sekcji kulturalno-społecznej Federacji PZOO w Wilnie została zorganizowana „choinka" dla dzieci członków związków sfederowanych.

W obszernych salonach Federacji wzięło udział w „choince" około 400 dzieci. Przy bogato ubranej choince odbyło się przedstawienie dla dzieci, odegrane przez rówieśników. Sztukę Szelburg-Zarenbiny p. t. „Najszczęśliwsza z sióstr" reżyserowały i projektowały do niej kostjumy pp. Buhardtowa i Kappowa.

Wszystkie dzieci zostały udekorowane pięknemi czapeczkami roboty legjonistek i peowiaczek. Po przedstawieniu dzieci otrzymały podwieczorek i torebki ze słodyczami, poczem odbyła się zabawa dla dzieci, kierowana przez peowiaczki i legjonistki, z przewodniczącą Komisji Świetlicowej p. Wandą Kalczyńską na czele, a przy pomocy słuchaczek seminarjum ochroniarskiego i nauczycielskiego.

Podczas zabawy przygrywał na fortepianie p. Szyszko oraz zespół uczniów Konserwatorjum Wileńskiego przy udziale p. Tchorza.

„Choinkę" zaszczycili swą obecnością p. wojewoda wileński Ludwik Bociański, prezes Zarządu Wojewódzkiego Federacji p. gen. Osikowski, wiceprezes p. mjr. Kozłowski oraz przedstawiciele szeregu związków sfederowanych.

Wspólna fotografja p. Siemaszki uwieczniła wszystkich, biorących udział w „choince".

Zabawa trwała od godz. 17 do 21.

Zgon 109-letniej staruszki

W dniu 13 bm. zmarła w Głębokiem Marjanna Sitkowska, licząca 109 lat. Sitkowska cieszyła się dobrem zdrowiem i pamiętała dobrze czasy pańszczyzniane oraz ruch powstańczy w roku 1863. Ostatniego dnia jeszcze cerowała skarpetki, poczem umyła się, położyła się do łóżka i zasnęła na zawsze. Sitkowska od wczesnych lat dziecinnym znała żyjącego i cieszącego się dobrem zdrowiem mieszkańca Głębokiego, 118-letniego Franciszka Zarembę.

—[::]—

Giełda zbożowo-towarowa i lniarska w Wilnie

z dnia 15 stycznia 1935 r.

Ceny za towar średniej handlowej jakości parytet Wilno, ziemiopłody — w ładunkach wagonowych, mąka i otręby — w mniejsz. ilośc. w złotych za 1 q (100 kg); len — za 1000 klg.

Towar	Gatunek	Waga	Od	Do
Żyto	I standart	700 g/l	2.75	13.—
"	II "	670 "	12.25	12.50
Pszenica	I "	745 "	19.75	20.25
"	II "	720 "	18.25	19.—
Jęczmień	I "	650 " (kasz.)	13.25	3 75
"	II "	620 " "	12.50	13.25
Owies	I "	490 "	13.50	14.—
"	II "	470 "	12.50	13.—
Gryka	I "	620 "	—	
"	II "	585 "	12.75	13.25
Mąka pszenna gatunek	I—C		30.—	·0.75
" " "	II—E		26.—	26.50
" " "	II—G		22.—	22.50
" żytnia do 45%			22.—	22.50
" " do 55%			19.75	20.25
" " razowa do 90 %			16.25	16.75
Peluszka			21.25	24.25
Wyka			18.50	19.50
Groch szary			14.50	15.50
Łubin niebieski			7.25	7.75
Siemię lniane b. 90% f-co wag. s. zał.			31.—	32.—

Len standaryzowany:

Towar		Od	Do
Trzepany Wołożyn basis I		1500.—	1540.—
" Miory sk. 216.50		1430.—	1470.—
" Traby		1530.—	1570.—
" Horodziej		1640.—	1680.—
Czesany Horodz. b. I sk.	303.10	2100.—	2140.—
Kądziel Horodz. " " "	216.50	1420.—	1460.—
Targaniec mocz. asort.	70/30	1050.—	1090.—
" słańcowy "		1080.—	1120.—

Czwartek 16 Styczeń

Dziś: Marcelego. Bernarda

Jutro: Antoniego Opata W.

Wschód słońca — godz. 7 m. 37

Zachód słońca — godz. 3 m. 21

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologji U. S. B. w Wilnie z dnia 15.I. 1935 r.

Ciśnienie 753
Temperatura średnia —3
Temperatura najwyższa —1
Temperatura najniższa —3
Opad 1.8
Wiatr zachodni
Tendencja zwyżkowa
Uwagi: pochmurno, śnieg.

BIBLJOTEKI I MUZEA.

— **Bibljoteka im. Tomasza Zana** (ul. Wielka Pohulanka 14—15) — codzień g. 10—20 — poniedz. — 13—20. **Bibljoteka Uniwersytecka** — g. 9—15—czytelnia czasopism i publiczna do 20. **Bibljoteka Państw. im. Wróblewskich** (Zygmuntowska 2) w dni powszednie g. 9—15 i 18—21.

Bibl. Wiedzy Religijnej i czytelnia czasopism — Zamkowa 8. 1 p. — Środy i Soboty, g. 16—19.

— **Bibljoteka i Czytelnia R. W. Z. A.** Cela Konrada — Ostrobramska 9 otwarta codziennie od godz. 17—19. (Czasopisma artystyczne i literackie polskie i w obcych językach).

Muzeum Archeologji Przedhistorycznej USB. (Zamkowa 11) — poniedz. i czwartki — 12—14, wtorki g. 16—18. **Muzeum Etnograficzne U. S. B.** (Zamkowa 11) — wtorki i środy — 12—14, — piątki 16—18. **Muzeum Przyrodnicze USB.** (Zakretowa 23) w niedziele i środy g. 11 — 14. **Muzeum Towarzystwa Przyjaciół nauk** (ulica Lelewela) — niedziele — godz. 12 — 14. **Muzeum Białoruskie** (Bazyljanie, Ostrobramska 9) — codzień — oprócz dni świątecznych — g. 9—12, w niedziele i święta — po uprzedniem porozumieniu się z Dyrekcją. Bibljoteka — w dni powszednie oprócz poniedziałków g. 12—15. **Muzeum Ikonografji Wilna i Zbiorów Masońskich** (Zygmuntowska 2)—w soboty — g. 12—15.

DYŻURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:

1) Chroscickiego i Czaplińskiego (Ostrobramska 25); 2) Chomiczewskiego (W. Pohulanka 25); 3) Miejska (Wileńska 23); 4) Filemonowicza i Maciejewicza (Wielka 29); 5) Zasławskiego (Nowogródzka 89); 6) Szantyra (Legjonów 10); 7) Zajączkowskiego (Witoldowa 22); 8) Paka (Antokolska 42).

RUCH POPULACYJNY:

— **Zarejestrowane urodziny:** 1) Melamed Czerne; 2) Kaziukajtisówna Alicja, 3) Włodarczyk Zbigniew-Ryszard; 4) Grochowska Barbara, 5) Strębołowiczówna Władysława; 6) Jeszke Janusz; 7) Zachorenko Piotr; 8) Stankiewicz.

— **Zaślubiny:** 1) Jeszke Władysław — Słodkiewiczówna Wiktorja; 2) Achramowicz Aleksander — Kłagiszówna Jadwiga.

— **Zgony:** 1) Charczewska Tekla, lat 17; 2) N. N. Anna (niemowlę); 3) Brzeziński Józef (niemowlę).

PRZYBYLI DO WILNA:

— **Do hotelu Georges'a:** Tolenes Karlis z Rygi; Ben Szymon, handlowiec z Warszawy; Doboszyńska Marja, z Warszawy; Gawrońsk Roman, urzędnik z Warszawy; Markiewiczowa Marja z Warszawy; Radwan-Okuszko Aleksander z maj. Głów.

MIEJSKA

— **Choroby zakaźne.** W ciągu ub. tygodnia zanotowano na terenie Wilna następujące wypadki zasłabnięć na choroby zakaźne: ospa wietrzna 2; tyfus brzuszny 1; tyfus plamisty 1; płonica 7; błonica 5; gruźlica 7. Zanotowano również kilka zgonów.

— **Przygotowania do robót wiosennych.** Wydział techniczny Zarządu miasta przystąpił obecnie do opracowywania szczegółowego planu robót wiosennych. Realizacja tego planu będzie uzależniona od kredytu, jaki na ten cel wyasygnuje Fundusz Pracy, gdyż w budżecie własnym magistrat na roboty preliminował sumy nieznaczne.

GOSPODARCZA.

— **Wczoraj minął termin wykupienia świadectw przemysłowych.** Wczoraj minął ostatecznie termin wykupywania świadectw przemysłowych bez kar. Władze bowiem skarbowe naskutek interwencji organizacyj gospodarczych zgodziły się umorzyć kary za sporządzone protokóły z tytułu nieposiadania patentów, o ile zostaną one nabyte nie później niż 15 stycznia.

Obecnie więc, poczynając od dnia dzisiejszego, przedsiębiorcom, którzy jeszcze nie zaopatrzyli się w nowe świadectwa, grożą surowe kary.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— **Klub Włóczęgów w Wilnie.** W piątek 17 stycznia rb. o godzinie 20 min. 30, w mieszkaniu p. Wierusz-Kowalskiego przy ul. Jakóba Jasińskiego 6—9, odbędzie się 198 zebranie dyskusyjne Klubu Włóczęgów. Na porządku dziennym referat p. Leona Łyszczarczyka — Kierownika 1-ej Szkoły powszechnej w Wilnie, p. t. „Sytuacja szkolnictwa powszechnego i nauczyciela na Wileńszczyźnie".

Informacyj w sprawie zaproszeń na zebranie udziela p. S. Symonowicz, **Ofiarna 2 tel.** 14—10 w godz. 11—13.

— **Komunikat Związku Pań Domu.** W piątek 17 stycznia — o godz. 5 w sali przy ul. Zamkowej 8—1, odbędzie się odczyt dr. A. Borowskiego p. t. „Higjena indywidualna wieku szkolnego". We środę 22 stycznia o godz. 5 w Szkole Pracy Domowej Franciszkańska 7 —odbędzie się pokaz przyrządzania pączków i faworków.

RÓŻNE

— SIELAWĘ złowioną na mocy zezwolenia Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego sprzedaje Spółdzielnia Producentów Ryb w Wilnie w sklepach na rynkach: Drzewnym, Łukiskim, Zarzecze i Kalwaryjskim (na tym ostatnim poczynając od 20 stycznia).

RADJO

WILNO

TU BRYGADA!

SŁUCHOWISKO RADJOWE
WE CZWARTEK 16. I. O GODZ. 21.00

CZWARTEK, dnia 16 stycznia 1936 r.

6,30: Pieśń poranna; 6,33: Pobudka; 6,34 Gimnastyka; 6,50 Płyta za płytą; 7.20 Dziennik poranny; 7.30: Różne piosenki; 7,50: Program dzienny; 7.55: Giełda roln. 8.00: Audycja dla szkół; 8.10: Przerwa; 11.57: Sygnał czasu: 12.00 Hejnał; 12.03 Dziennik południ.; 12.15 Poranek muzyczny; 13.00: Muzyka baletowa; 13,25: Chwilka gospodarstwa domowego; 13,30: Muzyka popularna; 14,30: Przerwa; 15.15: Odcinek powieściowy; 15.25: Życie kulturalne miasta i prowincji; 15.30: Sentyment i humor w piosenkach przed 100 laty; 16.00: Gadaninka starego doktora; 16.15: Z muzyki współczesnej; 16,45: Cała Polska śpiewa; 17,00: Co to jest samokształcenie; 17.15: Muzyka salonowa; 17.50: Książę i wiedza o książce J. Wasowskiego „Pisarz i czytelnik"; 18,00: Recital fortepianowy; 18,30: program na piątek; 18.40: Z różnych stron; 19.00: Przegląd litewski; 19.10: Jak spędzić święto? 19.15: Badania archeologiczne ziemi Wileńskiej w r. 1935 wygł. H. Cehak-Hołubowiczowa; 19,25 Koncert reklamowy; 19,33: Reklama; 19.35: Wiadomości sportowe; 19,50: Pogadanka aktualna; 20.00: Tu sprzedaje się maski; 20.45: Dziennik wiecz. 20,55: Obrazki z Polski; 21,00: Niemiecki Teatr Wyobraźni; 21.40: Nasze pieśni w wyk. Eug. Maya; 22.00: Koncert symfoniczny; 23.00 Wiadomości meteor.; 23.05 Muzyka taneczna.

Dwa wypadki w centrum miasta

Zbieg ul. Wileńskiej i Mickiewicza należy bezsprzecznie do najbardziej ruchliwych naszego miasta.

Krzyżują się autobusy pierwszej i drugiej linji, odbywa się ożywiony ruch przechodniów, mkną taksówki i dorożki. Nawet policjant stojący na małem wzniesieniu betonowem pośrodku ul. ma czasami kłopot z z kierowaniem ruchu.

Wczoraj na tym rogu pod koła nadjeżdżającego autobusu komunikacji miejskiej, nagle rzuciła się jakaś kobieta. Lecz szofer prowadzący maszynę nie stracił zimnej krwi. W ostatniej chwili zahamował maszynę. Desperatka ocalała. W komisarjacie stwierdzono, że nazywa się ona Józefa Stankiewiczowa i pochodzi z Nowej Wilejki.

— Przybyłam do Wilna z zamiarem odebrania sobie życia — oświadczyła w komisarjacie, lecz przyczyny nie chciała wyjawić. Przesłano ją pod eskortą policyjną do Nowej Wilejki. (c)

* * *

Na ul. Mickiewicza, wpobliżu domu Nr. 31 taksówka zderzyła się z furmanką wiejską. Znajdujący się w furmance Tomasz Siemaszko ze wsi Strzeliszki, wyrzucony został na bruk i doznał poważnych uszkodzeń ciała. Wóz rozbity. (c)

Z T-wa Przyjaciół Nauk w Wilnie

W ostatnim kwartale 1935 roku na rzecz KSIĄŻNICY T-wa od 44 instytucyj i 19 osób otrzymano 238 dzieł w 276 tomach (pozatem nabyto za gotówkę 1 dzieło). Najcenniejsze dary złożyli: Polska Akademja Umiejętności — 53 tt. wyd. swoich; Uniwersytet Warszawski J. P. — 40 tt.; Bibljoteka Uniwersytecka w Tybindze — 16 tt.; ks. Fr. Tyczkowski — 16 tj.; T—wo Przyjaciół Nauk w Poznaniu — 15 tt. itd.

Na rzecz ZBIORU RĘKOPISÓW pp. inż. Stef. Narębski i Wład. Paszkowski złożyli dokumenty dotyczące rodziny Benisławskich, Iwanowskich i Nowickich oraz inne (mniej ważne), znalezione w puszce blaszanej przy burzeniu domu przy ul. Piwnej 11.

Zbiory MUZEUM TPN w tymże czasie powiększyły się o 235 przedmiotów, złożonych przez nast. 10 ofiarodawców pp.: Henryka Brancewicza, Anastazję i Zygmunta Buchowieckich, Stanisława Janickiego, śp. Władysława Kotkorowskiego (zm. w Wilnie 12. XI. 1935 — zgodnie z wolą przedśmiertną dar jego złożyła małżonka zmarłego), Stanisława Nowickiego, Krystynę Rodziewiczównę, Ludwikę Ruszczycównę, Sekcję Akademicką Polsk. Tow. Krajoznawczego, Wodzimierza Wojciechowskiego z Ikaźni w pow. brasławskim i Marjana Wolbeka. Na szczególniejszą uwagę zasługują: zbiór 91 fotogr. osób z połowy XIX w., w tem 44 uczestników powstania styczniowego (dar p. K. Rodziewiczówny), serwis porcelanowy do kawy fabr. niemieckiej z końca XVIII w. (dar p. N. Wolbeka) oraz karafka szklana składana z pierwszej połowy XIX w i dwa wazony kryształowe do kwiatów z monogramem ces. Mikołaja II z r. 1899 (dar śp. Kotkorowskiego).

W okresie sprawozdawczym ukazały się nast. wydawnictwa Tow.: Prace i materjały sprawozdawcze Sekcji Historji Sztuki, tom II, zeszyt 1—4 (jako wydawnictwo Wydziału I TPN), str. 491 z licznemi tablicami i ilustracj. oraz Wanda Rewieńska „Wileński węzeł kolejowy w świetle cyfr — ruch osobowy" str. 15 z mapką; oba te wydawnictwa są do nabycia na składzie głównym wydawnictw TPN w Księgarni św. Wojciecha w Wilnie oraz we wszystkich innych.

Wszystkim łaskawym ofiarodawcom, którzy wzbogacili zbiory T-wa swemi darami lub w inny sposób pomocą swą przyczynili się do rozwoju Towarzystwa — Zarząd TPN składa najserdeczniejsze podziękowania.

Zbiory T-wa zwiedzać można w niedziele od 12 do 14 oraz w inne dni i godziny — po uprzedniem porozumieniu się z Biurem T—wa (ul. Lelewela 8, tel. 14—79) w godz. 9—13 w dni powszednie. Wycieczki grupowe korzystają z opłat zniżkowych.

Teatr i Muzyka

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— Dziś w czwartek dnia 16 stycznia o godz. 8,15 wiecz. w Teatrze miejskim na Pohulance odbędzie się recital skrzypcowy **Dawida Ojstracha** — czołowego laureata konkursów międzynarodowych wszechsowieckich. W programie Mendelsohn, Tartini, Saint-Seans, Schumann-Kreisleh, Corelli-Kreisler, Archon i inni.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie zamawiań Teatru „Lutnia“. Wszystkie kupony i zniżki nieważne. Przy fortepianie Wsiewołod Toplin.

UWAGA! — Koncert Walerji Barsowej zapowiedziany na dz. 19.I — przeniesiony został na dz. 26.I (data ostateczna). Bilety zakupione na dz. 19.I ważne są na dz. 26.I.

— Jutro, w piątek dnia 17.I o godz. 8-ej w. „Mieszczanin szlachcicem“.

- **Zawiadomienie.** Za tydzień, t. j. dnia 23 b. m. odbędzie się w Teatrze na Pohulance koncert p. **Mieczysława Münza** pianisty polskiego o wszechświatowej sławie. **P. Mieczysław Münz koncertował** z niebywałem powodzeniem nietylko w Europie, lecz słyszeli go w stolicach: Azji, Australji i Ameryki a ostatnio w 50 miastach Ameryki połudn.

Obecnie przybył p. Münz do kraju i w przejeździe do Szwecji, Norwegji i Danji da jeden jedyny koncert w Wilnie na rzecz harcerstwa.

Koncert organizuje Zarząd Wileńskiego Oddziału Z. H. P. po cenach zwykłych.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA“.

— **Ostatnie przedstawienie rewji noworocznej.** Dziś ostatnie przedstawienie rewji noworocznej **„W Wilnie życie wre!“**

— **Jutrzejsza premjera, występy Elny Gistedt w „Lutni“.** Jutro atrakcyjna op. Falla „Królowa **miljardów“.** Rolę tytułową wykona Elna Gistedt. W operetce jest zajęty cały bez wyjątku zespół Teatru „Lutnia“, pod reżyserją M. Tatrzańskiego.

— **Popołudniówka niedzielna po cenach zniżonych.** W niedzielę najbliższą o godz. 4 pp. ukaże się wielkie widowisko amerykańskie „Rose Marie“ po cenach zniżonych.

— **Teatr dla dzieci w „Lutni“.** W niedzielę o godz. 12.15 pp. raz jeszcze ukaże się widowisko dla dzieci „Mały gazeciarz“. Na to przedstawienie zostały zastosowane ceny minimalne od 15 gr. Następną premjerą dla dzieci będzie „Leosia Puciatówna“.

WILEŃSKI TEATR OBJAZDOWY

gra dziś 16.I w Wołkowysku doskonałą komedję w 4 aktach Ludwika Verneuilla p. t. „Potel Nr. 17“.

REWJA „WESOŁY MURZYN“, Ludwisarska 4.

Dziś nowa wielka rewja tryskająca humorem p. t. Zastaw się a postaw się“ w 2 częściach i 18 obrazach.

Początek codziennie o godz. 6.30 i 9 w. W niedzielę i święta o godz. 4, 6.30 i 9 wiecz. Ceny miejsc od 25 gr.

TEATR „REWJA“ ul. Ostrobramska 5.

Dziś w czwartek 16 stycznia rewja p. t. „Romanse cygańskie“.

Początek przedstawienia o godz. 6.30 i 9.

Zastaw się a postaw się

Rewja „Wesoły Murzyn“

Trudno zbadać, czy dyrekcja rewji „Wesoły Murzyn“ zastawiła się, faktem jest jednak, że postawiła się, to jest dała na scenę nowe kotary i jakie takie dekoracje, a dzięki tej oprawie nowy program znacznie lepiej się prezentuje od poprzednich. Pozatem, nie wiedzieć, czy dzięki paru stopniom mrozu na dworze, czy też spowodu lepszej wentylacji, na widowni niema takiego zaduchu i przykrych zapachów.

Co do samego programu to w dalszym ciągu szwankuje balet, girlaski mają nieskordynowane ruchy i nie są stańczone, a baletmistrzowi brak wszystkiego — oprócz dobrych chęci. Wcale dowcipny jest skecz „Poborowy“, ale najzabawniejszy i pełen humoru jest skecz „Nieporozumienie u dentystki“. Grochowska, robiąca bardzo miłe w poprzednim programie, gazeciarza warszawskiego, puszcza się zupełnie niepotrzebnie w obecnym programie na rzeczy nastrojowe, które w jej interpretacji wcale nie wychodzą, są martwe, blade i pozbawione ekspresji.

Miecio Mieszkowski tak doskonały w „Kubie“ i „Joszce“ jest szablonowy w „Garnuszeczku“, a jego „Globtroter“, jest kompilacją piosenek robionych znacznie lepiej przez Aleksandra Gronowskiego i Jakszlasa w Teatrzyku Rewja w Sali Miejskiej. Natomiast Granowski widocznie się już oswoił z warunkami teatrów rewjowych, nabrał swobody na scenie i dobrał sobie repertuar piosenek, pozwalających na pełne rozwinięcie jego silnego pięknego głosu, to też w ślicznych pieśniach „Daremnie prosisz“ i „Si gnorina“, utalentowany artysta zdobył duży sukces artystyczny i zasłużył na huczne brawa. Ale i w dalszym ciągu największą atrakcją „Wesołego Murzyna“ są występy Ireny Grywiczówny, która olśniewa urodą i toaletami i z nieporównanym wdziękiem dźwięcznym swym głosem śpiewa „Gdy orkiestra tango gra“, „Czy warto wierną być jednemu“, stanowi śliczną parę z Granowskim w duecie „Ja czy ty“ i koncentruje na sobie uwagę publiczności w półfinale i finale „Argentyna“.

Z. Kal.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Bisk. Bandurskiego 4. Telefony: Redakcji 79, Administr. 99. Redaktor naczelny przyjmuje od g. 2—3 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od g. 1—3 pp. Administracja czynna od g. 9½—3½ ppoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od g. 1—2 ppoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9½—3½ i 7—9 wiecz.
Konto czekowe P. K. O. nr. 80.750. Drukarnia — ul. Bisk. Bandurskiego 4, telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł., z odbiorem w administr. bez dodatku książkowego 2 zł. 50 gr., zagranicą 6 zł.
CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekst. 30 gr., kronika redakc. i komunikaty — 60 gr. za wiersz jednoszp., ogłosz. mieszkan. — 10 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabeleryczne 50%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro łamowy, za tekstem 8-mio łamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane“ Redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.

Wydawnictwo „Kurjer Wileński“ Sp. z o. o. Druk. „Znicz“, Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4, tel. 3-40. Redaktor odp. Ludwik Jankowski.